

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOS
ORGANAS
LEIDZIA SPAUDOS D-JA
„SVIESA“
Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764.
Tel. 4-0159
São Paulo. — Brasil.

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 10 milreisu, pusb.
6 milreisai.
Užsienin metams 15 milr. pusb.
8 milreisai.
Atskiras numeris 300 reisu
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v. v.

REDAGUOJA
ST. VANCEVIČIUS.

8-ti METAI.

SÃO PAULO, 1936 m. Rugsėjo - Setembro mėn. 5 d.

NR. 36 (400)

400.

Šis „Lietuvio“ numeris yra 400-sis. Ta proga išleidžiame jį 12 pusl. ir iliustruojame žymesniųjų mūsų bendradarbių atvaizdais.

Džiaugiamės ir didžiujamės, kad „Lietuvis“ laimingai eina nuo 1929 m. pradžios, kasmet vis daugiau tobulėdamas, daugiau augdamas, įgirdamas vis didesnė simpatijų mūsų kolonijoje, 400 skaitlinė mūsų jaunoje kolonijoje yra labai didelis dalykas, juo labiau, kad vargiai ar buvo kita skaitlinė lietuvių kolonija, kuri būtų tiek vargų, skurdo ir nelaimių pergyvenusi. „Lietuvis“ kartu su visa mūsų kolonija irgi skurdo, kartu dalinasi vargiais ir džiaugsmais ir visą laiką švietė, nelyginant skalstus žibūrelis tamsią ir ūkanuotą naktį. „Lietuvis“ visą laiką buvo tikrasis mūsų išelvių gyvenimo veidrodys. Jame teisingai ir vaizdžiai atsispindėjo visa, ką mes turime gero ir ką blogo. Nors ir svetimam krašte gyvename, tačiau mums pavyko nudirbti daug gražių darbų, kuriais šiandien didžiujamės. „Lietuvis“ visur ir visada stovėjo pirmose eilėse, kovojant su nutautėjimu, siekiant geresnių ateities. „Lietuvis“ niekad netarnavo siauriems asmeniškais ar partiniams interesams. Jis buvo ir yra ne vieno ar kelių asmenų, ne vienos ar kitos partijos laikraštis, bet visos lietuvių kolonijos — visų lietuvių. Keturiuose šimtuose „Lietuvio“ numeriuose mes rasime vieną ir tą pačią lietuvišką liniją. „Lietuvis“ niekad nesimetė į šalį, nebuvė vėjo pučiamas nendrė. Jis drąsiai ir nenulistamai kojojo ir kovojo dėl lietuviybės, dėl geresnio, gražesnio savitarpio sugyvenimo, dėl šviesesnės lietuvių išelvių ateities, dėl didesnio jų tautinio susipratimo. Nenostabu todėl, kad „Lietuvio“ skiltyje rasė ir rašo žymiausi mūsų kolonijos veikėjai. „Lietuvis“ yra tampriai susirišęs su visuomenišku mūsų kolonijos gyvenimu ir jame nemaža vietos pavieniai visoms mūsų organizacijoms.

„Lietuvis“ bus bene vienintelis laikraštis Pietų Amerikoje, kuriamė dirbo ir bendradarbiavo visokių nusistatymų ir visokios ideologijos žmonės — kiek nepakenkdamai laikraščio nuo senai vedamai lietuviškajai linijai.

Savo laiku „Lietuvio“ bendradarbiais buvo net A. Dutkus, K. Uckus, kun. B. Sugintas, P. Korsakas, V. Nalivaika, St. Puišys (kuris ilgą laiką buvo ir redaktorium), kurie šiandien sudaro neva kažkokią „opoziciją“. Mat, mintei „Lietuvio“ bendradarbiai pasitraukė nuo jo dėl savo asmeniškų ambicijų ir asmeniškų išrokavimo. Tačiau šiandien „Lietuvis“ turi trygbai daugiau bendradarbių, kaip prieš keletą metų. Vieton pasitraukusių (iš kurių, tiesa pasakius, laikraščiai mažai naudotos bebūvo) atsirado kiti, nauji darbininkai. Ir šiandien „Lietuvio“ džiaugiasi kiekvienas rimtas lietuvis. Šiandien „Lietuvis“ ne tik mūsų kolonijoje, bet ir visur kitur, kur tik jis skaitomas, laikomas rimtu, įdomiu ir geru laikraščiu. Todėl „Lietuvis“ yra plačiausiai skaitomas laikraštis beveik visoje Pietų Amerikoje.

STASYS VANCEVIČIUS
Dabartinis „Lietuvio“ redaktorius.

Per 400 numerių „Lietuvis“ paskleidė po mūsų koloniją ne vieną, bet šimtus kilnių ir gražių minčių ir atliko milžinišką darbą kovoje su nutautėjimu.

Šimtai provincijos skaitytojų jau klia „Lietuvio“ kiekvieną savaitę, kaip didžiausio svečio. Jis gi visada stengiasi savo skaitytojų neapvilti. Nuolat, kaip laikrodinis muša į vieną tašką, kviesdamas visus lietuvis prie bendro darbo, prie gražaus sugyvenimo, prie lietuviško susipratimo ir lietuviybės. Kaip kam kartais atrodo, kad „Lietuvis“ per nelyg atšiaurį iškelia vieną kitą mūsų gyvenimo įvykį ar faktą. Tačiau, kas pažįsta gerai mūsų kolonijos gyvenimą, tas negali tuo atžvilgiu daryti užmetimų. Oia ne laikraštis kaltas, jei mūsų gyvenimas toks kartais blogas, toks purvinas ir negražus. Jei „Lietuvis“ kelia viešumon vieną ar kitą blogesnę gyvenimo faktą, tai tik tam, kad mes galėtume pažinti mūsų gyvenimo blogybes ir jų greičiau atsikratyti.

Pažymėjęs šį kuklų, bet labai svarbų spaudos gyvenimo įvykį, „Lietuvis“ ir toliau stengsis būti būti ištikimu ir teisingu mūsų skaitytojams. Jei „Lietuvio“ skaitytojų skaičius ir toliau taip sparčiai augs, jei jo intelektualės pajėgos didės, tai reikia tikėtis, kad nuo ateinančių metų pradžios galėsime leisti ne 8 pusl., bet dvylikos, kaip kad šį numerį išleidėme.

Šia proga mes dar kartą kviečiame visą lietuvių koloniją, visus lietuvis prie bendro darbo, kad bendromis jėgomis galėtume išauginti ir išbulinti savo spaudą, savo laikraštį.

Redakcija

LIONGINAS GAIGALAS

„Šviesos“ D-jos pirmininkas — buvęs „Lietuvio“ redaktorius. Dabar nuolatinis bendradarbis.

Jau užsirašė į turnyrą

Dalyvauti Liet. Klubo renziama me šachmatų turnyre užsirašė šie asmenys: L. Gaigalas, S. Jurevičius, J. Zacharka, S. Bakšys, J. Vasilauskas, K. Bratkauskas, P. Jurgutis ir E. Pažėra. Turnyras pradėdamas rugsėjo mėn. 8 dieną vakare.

Matas Šalčius jau Argentinoje

Neseniai celtas iš p. Mato Šalčiaus laiškas iš Argentinos, į kurį jis atvažiavo iš Urugvajaus. Urugvajui p. M. Šalčius daugiausia rūpinosi naujai steigiamos Bolivijoje lietuvių žemės ūkio kolonijos reikalais Pastrodo, naujos kolonijos steigimu Bolivijoje urugvajiečiai lietuviai yra gerokai susidomėję. Netruksta susidomėjimo ir pas mus, tik žmonės nežino kur gauti tuo reikalu informacijų. Kadangi mes palaikome su p. M. Šalčium nuolatinis ryšius, tai visada galėsime, atsikreipusiais į mus duoti kolonijos steigimo reikalais informacijų. Laiškus galima siųsti: „Lietuvio“ redakcijai.

Redakcija

Staiga mirė

Praeltą antradienį staiga mirė Vysk. M. Valančiaus liet. mokyklos vakarinių kursų mokinė Jadvyga Genytė, gvy. Rua Newton Prado, 166. Vėlionė paliko nuliūdusius tėvus, brolius ir 12 metų sesutę. Vėlionė Jadvyga buvo 15 metų amžiaus.

J. B.

Šį šeštadienį

Rugsėjo 5 d. Lietuvių Namų salėje, rua Bandeirantes, 92. S. Paulo Liet. Klubas rengia gražų

KONCERTĄ - BALIŲ

Labai graži ir įvairi programa. Įsigykite pakvietimus iš anksto! Pradžią 9v. vak. pabaigą 4 v. ryto

Kun. P. Ragaižinskas oficialiai pripažintas liet. kolonijos kapelionu

Teko patirti, kad J. E. S. Paulo Arkivyskupas oficialiai pripažino ir patvirtino naujai atvykusį kun. P. Ragaižinską S. Paulo lietuvių kolonijos kapelionu, vieton kun. Suginto. Kun. Sugintas važiavęs į Lietuvą.

Baisios skerdyoės Ispanijoje

Ispanijoje pilietinis karas tęsiasi visu smarkumu. Sukliūčiai puola legalistus, o legalistai laikosi išpaskutiniųjų. Žodžiu, Ispanijoje liejasi brolių kraujas. Jau kelios dešimtys tūkstančių žmonių žuvo ir dar karo pabaigos nematyti. Vienas ispanų sukliūčių pulkininkas pareiškė, kad karas tęsis dar 4 mėnesius.

Nelaimė ant Sant'Amaro Tramvajų linijos

Rugsėjo 3 d. išryto susidūrė du greitieji tramvajai ant S. Paulo—Sant'Amaro linijos. Per įvykį su nelaimė sunkiai sužeisti aštuoni žmonės. Policija įvykį seka ir tiria jo priežastis.

Automobilio katastrofa Italijoje

Iš Triesto pranešama, kad rugsėjo 2 d. netoli Pieris įvyko baisi automobilio katastrofa, per kurią užsimušė šeši turistai.

Imtininkas Juozas Komaras dalyvauš S. P. Liet. Klubo vakare

Garsusis lietuvis imtininkas Juozas Komaras, kuris dabar imasi S. Paulo ir Rio de Janeiro, šį šeštadienį pakviestas ir žadėjo dalyvauti S. Paulo Liet. Klubo rengiamam koncerte—baliui. Imtininkas J. Komaras šia proga nori arčiau susipažinti su žymesniais mūsų kolonijos veikėjais.

Sunkiai serga Ghandi

Indijos tautos vadas Ghandi, kaip praneša laikraščiai, sunkiai sergas ir jo gyvybei grėšias pavojus.

LIETUVOJE

Pagėgų apskrity terorizuojami lietuvininkai

Paskutiniu metu Klapėdos krašte ypač Pagėgių apskr. ima reikėti individualius teroras prieš lietuvininkus. Daugelis lietuvininkų atsikėlę randa savo sodybas ir sienas suterštas. Be to jiems šniap padaromi piktojų visokie nuostoliai ir nemalonumai. Lietuvių vaikų padėtis mokyklose kur dėsto vokietininkai mokytojai yra tokia nepakenčiama, kad kartais tėvai yra priversti vaikus sūsti už 15—20 kilometrų į mokyklą.

Daugiausiai išsiokimais prieš lietuvius pažymi tie vokietininkai, kurie dažnai vyksta į anapus Nemuno ir ten parduoda vietą ar porą svarų sviesto.

Autonominės įstaigos ir policija nesiliauja jokių priemonių sudrausti šiuos chuliganus, kurie terorizuoja lietuvinius.

Gerai pasiūlymai derlių realizuoti

Nors šių metų derlius dar daugumoj yra laukuose, vis tik jau dabar yra labai gerų perspektyvų šių metų derlių realizuoti.

Atitinkamos mūsų įstaigos ir ūkiškos organizacijos jau yra gavusios eilę pasiūlymų užsienio dėl stambesnių žemės ūkio produktų kiekių užpirkimo. Šie pasiūlymai jau svarstomi ir realizuojant naują derlių, pirmoji eilėje bus kreipiamas dėmesys į šilumos kainas.

Iš vienos valstybės yra gautas pasiūlymas supirkti kai kurių produktų visą derlių.

Atvyko anglų generolas

J Lietuvos atvyko anglų gen. Burtas, jau nebe vieną kartą anksčiau lankėsis Lietuvoje. Jis padarė vizitos Prezidentui, karo vadovybei ir Klapėdos gubernatoriui. Lietuvoje išbus apie 10 dienų.

Biūgiamos prek. derybos su Vokietija

Lietuvių vokiečių derybos prek-

mis pasikeisti einančios jau visiškai prie galo. Principiniai klausimai dėl visų rūšių prekių mainų jau galutinai išaiškinti. Tuo tarpu abi delegacijos rengia susitarimų tekstus lietuvių ir vokiečių kalbomis. Visa sutartis, kuri galios viekerius metus, apima apie šešetą atskirų susitarimų.

Sunkiau davėsi sprendžiamas laivo supirkinėjo Lietuvoje klausimas, kuriam iš vokiečių pusės buvo skiriama didelė reikšmė. Mažasis pasienio susisiekimas apima tikrai 10 km zoną, kurioje bus leidžiama prekiauti mažais kiekiais prekių, kurios bus iš abiejų pusių sužymėtos tam tikruose sąrašuose. Galutinai susitarta, kad vokiečiai pripažįsta Lietuvos veterinarinę priežiūrą tiek savo importui iš Lietuvos, tiek lietuviškoms prekėms, einančioms tranzitu per Vokietiją.

Dar negalutinėmis finiomis, svietą Vokietija pasižada pirkti tiesiai iš «Pienocentro». Tikrai 40% Klapėdos krašte gaminamo sūrio vokiečiai galės pirkti per įvairias privačias vietas ūkio organizacijas. Raguobių supirkinėjimas, kaip atrodo, sutarties liko nepaliestas. Lietuvos kaulių eksporto į Vokietiją klausimu, kuriam pasitarimų metu iš abiejų pusių buvo skiriama daug dėmesio, taip pat pasiektas susitarimas, pakankamai patenkinąs abu derybų partnerius.

Atsiskaitymo už prekes, kuriomis bus pasikeista, tvarka yra iki smulkmenų aiškiai nustatyta atskiru susitarimu.

Lietuvos piliečius Ispanijoje globos suomial

Helsinkis. Elta. Suomų užsienių reikalų ministerija gavo iš Suomijos pasiuntinybės Madride žinių kad Suomijos piliečiai, gyvenę Madride, patuti į pasiuntinybės globą ir apgyvendinti pasiuntinybės rūmuose. Be to, suomių pasiuntinybėje prisiglaudę estų, lietuvių ir latvių Madride gyveną piliečiai.

Prieglaida nenormaliems vaikams

Zalajame kalne, Zanavykų g. 17 nr. Gerojo Ganytojo organizacija ati-

darė defektyviams vaikams prieglaudą, į kurią Lopėlis perdavė 87 vaikus. Vaikai čia bus auklėjami ir ruošiami gyvenimui.

Statoma nauja vaisių džiovykla

Žemės ūkio rūmai Aleksote, ties stiklo fabriku parinko vietą, kurioje projektuojama įsteigti specialią vaisių džiovyklą. Džiovykla paruos džiovinus vaisius eksportui ir vidaus rinkai.

Paskirta daug pinigų susisiekimui gerinti

Šių metų valstybės biudžeto nepaprastųjų išlaidų skyrime žymią vietą užima susisiekimo tinklo gerinimo reikalas. Naujiems vazonams statyti numatyta kreditų: 460.000 litų platiems geležinkeliams ir 100.000 litų siauriems; automotrisoms įsigyti — 170.000 litų platiems geležinkeliams ir 58.000 siauriems. Siaurojo geležinkelio tiltai per Šventosios upę ties Anykštais statyti 110.000 litų. Naujiems plentams statyti numatyta 916.000 litų ir plentų remontui 265.000 lit. Apsaugai nuo potvynių paskirta 280.000 lit.

Kovoja su venerinėmis ligomis

Sveikatos departamente teko sužinoti, kad pagal kovai su veneros ligomis įstatymą savivaldybės įpareigojamos steigti venerikų ambulatorijas. Višos savivaldybės tuo yra susirūpinusios, ir venerikų ambulatorijas jau steigia. Tik viename alytaus apskrityje jau yra įsteigta 10 tokių ambulatorijų.

Statys mačius darbininkams namus

Kauno miesto savivaldybė pradėjo rūpintis daugeliui Kauno darbininkų netoli nuo miesto duoti nedidelius žemės sklypus, kuriuose jie galės pasistatyti sau nedidelius gyvenamuosius namelius. Keliasdešimt tokių nedidelių namelių ruošiasi pastatyti pati savivaldybė.

Andrų nuostoliai Lietuvoje

Andrų padaryti nuostoliai Lietuvoj tam tikros komisijos jau apskaičiuoti. Žemės ūkio rūmų žiniomis, audra padarėsi tokių nuostolių.

Alytaus apskr. nukentėję 431 ūkis, nuostolių 96.149 lt.,

Kauno apskr. — 80 ūkių, 150.576 litų,

Kretingos apskr. — 37 ūkiai, 92.750 lt.,

Marijampolės apskr. — 295 ūk., 148.134 lt.

Mažeikių apskr. — 210 ūkių, 280.570 lt.,

Šiaulių apskr. — 908 ūkiai, 1.100.560 lt. (vien trobesių Šiaulių apskr. sugriauta 250),

Trakų apskr. — 240 ūk., 36.581 litų,

Zarasų apskr. — 246 ūk., 95.758 lt.

Iš viso nukentėjo 2.448 ūkiai ir nuostolių padaryta 1.947.590 lt.

Komisija tyrus ir apskaičiavus tik žymesnius nuostolius, bet audra yra palietusi ir daugiau apskričių padarius. Taigi, bendrai, audros šia vasarą padaryti nuostoliai viršija 2 mil. lit.

Baigiasi durpių kasimo darbai.

Šiaulių miesto savivaldybė jau baigė kasti durpes. Per šį sezoną prikasta 15.000 tonų mašinomis, prie kurių dirbo apie 180 darbininkų. Kiekvienas darbininkas vidutiniškai per savaitę uždirbdavo nuo 55 iki 30 litų. Taip pat greit baigs durpių kasimo darbus Kauno miesto savivaldybė Zapykių rajone. Po durpių kasimo darbų apie du mėnesius durpes džiovinas.

Atvyko tenistas Zukas.

Atvyko į Lietuvą Amerikos Lietuvos tenistas Zukas. Pereitais metais per pasaulio lietuvių kongresą Zukas yra viešėjęs Lietuvoje ir žaidęs su geriausiais tenistais.

Dabar Zukas apsigyvensiąs Lietuvoje ilgesniam laikui ir treiruos tenistas.

Sugavo baltą kregždę.

Vytauto Didžiojo muziejus iš Vėnės Rago paukėčių stovyklos gavo baltą kregždę. Ją sugavo stovyklos sargas Pozingas. Pažymėtina, kad baltųjų kregždžių Lietuvoje labai retai pasitaiko.

Simas Bakšys.

Mergaitė iš Lietuvos.

(taša iš 35 Nr.)

Iš Bazelio važiuoju traukiniu. Paskui autobusu. O toliau visa turistų grupė leidomės pėsti į kalnus. Pasiruošimas ir pati ši ekskursija man atėmė daug laiko, bet klausniai pildžiau. Jono patarimus eiti prie dalyko nuosekliai ir rimtai — neskubėti. Mes įkopėme aukštai aukštai. Dabar prieš mane kalnų skardžiai, aukščiau jų — snieguotos viršūnės, po kojomis žaliava ir žydėjo šlaitai, o tolimoje telkėjo ramūs, lyg meliso stiklo, ežerai. Mačiau per prarąjas šokančias išgasdintas kalnų ožkas, mačiau siaurus lapais atsargiai vis aukščiau į kalnus lipančias karves, kurių skambėjimai švelniai, bet monotoniškai skambėjo:

— Džin — džin — džin — džin...

Mus glamonėjo karšta saulė ir laisvas Alpių vėjas. Pirmasis dienas veidai, kaktai ir rankos tik prausdanojo. O jau trečią dieną pradėjo pleiskanuoti ir nertis oda. Lūpos auskilo, akys ži-

bėjo karštiškai, nugaroje ir kojose jautėsi kažkoks maudimas. Mūsų būrys apstipėjo vienas dienai poilsio. Mes godžiai gerėme ožkų ir karvių pieno, valkėme puikų šveicarų sūrį ir šokoladą... Vieni išėjosi — miegojo, kiti klegėjo, dalinosi išpuždžiais. Visiems mūsų būrys buvo viena išdykusiu vaikų šeima. Tik mane pradėjo kankinti abejonės.

— Ar tik ne bereikalo aš klajoju po tuos kalnus? Ar pasieksiu tiksią šiuo keliu eidama?...

Manęs nevažėjo nei kalnai, nei darbių kalniečių rūpestingai išvalytos kalnų aikštėlis, kurios kūrėsi ir gyvenimo kalniečiai, nei melsvi tolimi ežerai, nes mano širdis buvo kupina meilės, o galva minčių apie mylimąjį.

Pagalinau, jau trečią savaitę nuo mano atvykimo į Šveicariją. kada man jau įgriso sunkūs storapadžiūli turistų batukai, vienoje kalnų pašto stotyje Jonas sužinojo o tikra Vinco adresu. Mano širdis pradėjo smarkiau plak

ti, norėjęs bėgti, skubėti pas jį.

— Dabar, tu pamatysi, tu suprasi, kaip aš tavo myliu! Tuoj tuoj aš nuraminsiu tą begalinį ilgėsį, kai pri-glausiu savo galvą prie tavo krūtinės, kai šniobdėsiu tau savo meilę ir sielvartus, kurie taip iškankino mano ir nelaimingą tavo motiną!...

Bet dar reikėjo palaukti, paikan-kinti porą dienų, kol mūsų grupė pasiekė mažą kalnų miestelį, kuriame apstipėjo ilgesniam laikui. Iš čia, palikę visus dar bemiegančius, ankstyvą rytą mudu su Jonu kilvoja į kalnus. Mano širdis jau neaplakė, bet trankėsi krūtinėje, o visoks nuovargis dingso. Aš norėjau vienu šnoliu užsukti ten, kur reikė kopti kelias valandas. Ant vieno išdykusio mano vadovas sustojo, apsidarė ir nusitypojęs parodė krūvelę baltų teščių, kuriuos iš visų pusių supo Zalumynai, o aukščiau, už kokio puskiometrio, jau baltavo sniegynai, kuri vietomis lyg raudonavo nudažyti sniego dumblių...

— Tai viena iš daugybės šv. Bernardo ilgoninių. Ten turime rasti ponios pusbrolį.

Tuo tarpu perjuosė mane virve per pažastes, o patsai čia, kaip katė,

prisiglaudamas prie uolų, čia skubias kopdamas, kilo tiesiog aukštyn ir mai ne tempė paskui save, kad tiesiu keliu greičiau pasiektovą tikslą. Dabar Jonas atrodė narsus, lyg pasakų milžinas o aš tarsi išdykėlis vaikas, kurio užgaidas jis pildė.

Po dviejų operacijų, po antro kranto įliejimo Vincas vėl pradėjo taisyti. Jo lūpos ir skruostai paraudo, bet dabar daktaras jo nepaėdė iš akių. Dėl jo kantrumo puikios vyriškos išvaizdos ir malonių dėkingų žvilgsnių, visas ilgoninės personalas įlabai mylėjo. Visi džiaugėsi, kada, krizini pradžius, jis vėl ėmė kalbėti. O kada leido jam iš lovos, jo palatoje buvo mažuė šventė. Sesutės ir sanitarės jo stalą ap-rovė gelėmis, jo lova apibara-tė gražiausias žiedais.

Vincas perėjo nuo lovos prie stalo, patsai niekieno nepadedamas išėjo į verandą ir ten sėdėdamas ligai žūrėjo į snieguotą kalnų viršūnę. Saulė jau krypo vakarop. Igi juodi šešėliai driekėsi nuo uolų.

— Ką dabar apie mane mąsto mama? Ką g.voja Jultė?...

Jis susirūpino. Delna parėmė

E. Pažera.

Skautiško auklėjimo reikalu.

Mokyklose jaunimas gauna nemažą žinių, be to, yra mokomas auklėjimas būti gerai žmonėmis. Skautiško auklėjimo pagrindu yra ne mokymas, bet savarankiškas paties jaunimo pasiryžimas, laisvos pastangos savo gyvenimą tvarkyti nauju, skautišku keliu. Skautų vadai tik parodo jaunimui skautų idealų gražumą ir sužadina juose norą tais idealais sekti. Toliau skautai auklėjasi patys. Jaunesniuolius skautus vadai prižiūri daugiau, nors leidžia daugeliu atvejų jiems savarankiškai tvarkytis. Vyresnio amžiaus skautai visai mažai priežiūros reikalauja.

Rašytojas ir keltautojas
MATAS ŠALČIUS
«Lietuvio» bendradarbis.

Ne kiekvienas jaunuolis, apsiėmęs skauto uniformą, gali būti tikru skautu. Tikras skautas yra tik tas, kas pildo visus skautų įstatus. Kiekvieno įstojusio į skautus berniuko ar mergaitės tikslas yra būti tikru skautu, skaute, dėl to jie turi reformuoti savo gyvenimą ir pradėti gyventi taip, kaip skautų įstatai liepia. Jaunesniųjų skautų įstatai visai trumpi, nesudėtingi, bet labai aiškiai nustato reikalingą gyvenimo kryptį. Jie reikalauja dviejų dalykų: 1) stengtis būti geru (gera) ir 2) klausyti vyresnių. Pastangose būti geru (gera) kaip tik glūdi svarbiausias gero skauto (skautės) ypa-

tybės: teisingumas, nuostirdumas, galtingumas, pagalba artimui, susivaldymas, uarštumas ir k. Tokių būdu jaunesnieji skautai organizuoti siekia būti gerai. Paklusnumas tėvams, auklėtiniams duoda progą jiems geriau pasiruošti gyvenimui, daugiau išmokti, pasisavinti. Geri skautai stengiasi daryti ne dėl garbės, bet iš pareigos. Skauto pareiga yra kasdieną padaryti bent vieną gerą darbėlį. Be to skautas nėra tikras skautas.

Skautų organizacija yra tarpautinė. Ji neteipia stauruose vienos tautos rėmuose, bet duoda progos savo nariams susirūti su visa žmonija. Be savo krašto meilės, skautų organizacija ugdo savo narius meilę ir pagarbą svetimiešiams. Skautų pasaulyje yra netoli trijų milijonų. Visi jie įvairių

tautų, visi jie broliai. Tai trys milijonai širdžių, pasiryžusių daryti geras darbus, pasiryžusių savo gyvenimą vesti naujais — Dievo, Tėvynės ir Artimo meilės keliais.

Didelė klaida būtų manyti, kad skautai yra auklėjami kariškoje dvasioje. Drausmė, uniforma, ženklai yra priemonė išlaikyti jų entuziazmą, pakenkti jų dmesį ir valią geriems tikslams. Kariška drausmė, rikiuotė, vienoda uniforma pratina juos prie susivaldymo ir tvarkingumo. Drausmė skautų tarpe yra paremta ne prievarta, bet gera valia.

Iš to, kas pasakyta, galime padaryti išvadą, kad skautų organizacija, kaip auklėjanti, sužadinti vaikuose norą ir pastangos būti gerai, daryti gera, yra visais atžvilgiais reikminga.

Daugiausia mums prieinamas jaunimas, kuris lanko mūsų pradžios mokyklas. Tai berniukai ir mergaitės svaucunioje ligi 12 metų. Iš jų gali būti sudaromi jaunesniųjų skautų būre-

liai.

Kur kas sunkiau yra su paaugusiu nelankančiu lietuvių mokyklas jaunimu. Juos suorganizuoti į skautų vienetus galima bus tik tada, kai atai ras vadų iš jų pačių tarpo.

Turiu pasidžiauti, kad pastaruoju laiku skautų darbotojų eilės yra sustiprėjusios, atvykus keletui naujų, skautiškame veikime prityrusių žmonių. Tas duoda gražios vilties, kad mūsų jaunute, pastaruoju laiku susilpnėjusi, organizacija sustiprės ir išbuos į galingą vienetą. Skautų gražūs papročiai, kilnūs idealai duos mūsų kolonijai naują atities kartą, pasiryžusią, pasiiventusią darbuoto Dievo Tėvynės ir Artimo labui.

DR. P. MAČIULIS
«Šviesos» b-vės įsteigėjas ir «Lietuvio» bendradarbis.

SIMAS BAKŠYS
«Lietuvio» bendradarbis.

Su džiaugsmu sveikinu naujųjų kolegų mokytojų, skautų pasiryžimą persiliuti skautiškąją dvasią, suburti į krūvą skautybės skleidimo reikalui. Tikiu, kad šame darbe mums padės ir patys tėvai, pritardami šiai gražiai minčiai ir leiddami savo vaikus įstoti į skautų eiles. Tad susibrinkime pri bendro skautiško darbo.

smakrą ir išsivajoję. Nejuočiomis vienas kitą seka dar netolimos praeties vaizdai. Jis mato, kaip tėvas tylėdamas kinko arklius ir veža jį į gimnaziją, kaip motina klypo ir karštai atsidusdama meldžiaai prie šv. Marijos alto riau... Jo mintys skrenda į Skuodinės pievas į mišką... Štai čia paslydo Jūlytė... Guli juodu žalių paparčių jūroj ir jaučia vienas antro šilumą, girdi vienas antro širdies plakimą... Jūlytė tyliai jį klausia:

— Vincuk, ką pasakys žmonės?... Bet štai jis jau kunigų seminarijoje, jo blaizdas brūžina klieriko sutanas, o stela kovoja su pagundomis: tapti kunigu ir vaidinti dorą kleboną ar mesti kaukę ir bėgti iš seminarijos, grįžti į tą gyvenimą, kuris kartą savo antspaudu jį jau pažymėjo?

Jis nusprendė bėgti. Bet kaip? Kaip tai įvykdyti, kad neižeist: gerosios savo motinos?... Jis žino, jis rado išel tį... Ach, kaip brangi dabar turi išpirkti jis tų ilgos maldos ir suklaus pas ninko dienų vekslelus!

Sunkiai sunkiai, lyg mtergodamas, Vincas pajudino galvą ir liūdnas ašarų pritvinstas akis pakėlė į dangų, kurio gelmėse žaidė jau besileidžiančios sau-

lės spinduliai.

— Pasakyk man, Viešpatie, ar taip sunkiai aš nusidėjau?

Bet dangus tylėjo, kaip visumet. Tik žemiau, pro ligoninės kampa, pūskėjo upokėnis, tik skambalėlių ir pieuenu balsai aidėjo kalnuose. Vincas įsiklausė. Ir visam tam garsų mišinį jo ausis pagavo porą stipresnių balsų ištartų lietuviškų žodžių.

— Kas tai? Iš kur šie žodžiai? Kieno tas taip pažįstamas balsas?...

Jis apsidairė, apžvalgė verandą, kalnus... Ne, jis nesapnuoja! Jis pakilo, o tuo tarpu tyliai prisivėrė jo palatos durys ir angeliška sesutė įėjo į verandą.

— Pone Vincai, su turistais atkeliavo viena mergaitė iš Lietuvos. Nori tamstą aplankyti.

VII

Laivas sukaukė. Dar kartą ir jau paskutinį kartą puolau Vincui į glėbį. Mano akis mano skruostus užliejo ašaros, o jis spaudė mano galvą prie savo krūtinės ir bučiavo vėjo draikonus plaukus... Kaip laimingos buvo tos

minutės! Ir kaip skaudėjo širdį, kad jos buvo tokios trumpos!...

Laivas pasijudino. Aš stovėjau ant dėnio ir ilgai ilgai močiau skarele. Pagaliau, krante likę žmonės susiliejo į vieną spalvotą masę, kuri vis tamsėjo ir tamsėjo. Dar mačiau, kaip Vincas, paskutinį kartą skarele mostelėjęs, prispaudė ją prie lūpų ir pesuko už uosto mūitines kampo. Aš pajutau, kad mano kojos linksta ir saldus nuovargis užspaudė akis...

Kada atsipeikėjau, gulėjau jau laivo kabinoje, o laivo daktaras ir ben-drakeleivės moterys mane rūpestingai slaugė...

Žinau, tamstai įdomu visos smulkmenos nuo mudviejų susitikimo iki paljdyjimo į uostą, bet man jos yra tiek brangios ir šventos, kad neprotina būtų dabar kalbėti apie jas: aš išduočiau paslaptis, kuriomis džiaugtis, apie kurias svajoti dabar galima tik mudu du...

Iš Anvers Vincas vėl grįžo į Šveicariją, o dar po mėnesio išvažiavo namo. Aš tuo tarpu priplaukiau Naujajai Pasauli į kupina gyvenimo vilties išilpau į krantą. Buenos Aires išskės-

tomis rankomis mane pasitiko Povilai ir Onutė, bet jų pūsidumas manęs ne jaudino. Mano savyjauta svyravo... Savo krutinėje aš slepiu man dar ne aiškiaus nepažįstamus jausmus...

Taip... Žmogaus gyvenimas kartais būna labai kvailas, kad tūlas net savo noru atsistako toliau gyventi. Bet man ši mintis buvo svetima. Aš dar tikėjau iš gyvenimo daug daug iškovoti.

Praėjo trejetu mėnesių... Aš negalėjau būti našta savo gerajai sesutei ir vieną vakarą verkdam atsiveikinova...

Dabar aš gyvenu toje miesto dalyje, kur tamsta radai mane nuolpusią prie X fabriko vartų...

Mano dienos neaiškios, mano mintys sunkios. Bet aš noriu, aš turiu gyventi!

(Tolimesoj Jūlės likimą skaitytojajai sužinos iš to paties autoriaus apysakos «Ką gali mylinti lietuviatė».)

* * *

Vietos lietuvių gyvenimas.

S. PAULO LIET. KLUBO KONCERTAS — BALIUS.

Šį šeštadienį S. Paulo Liet. Klubas rengia gražų šeimyninį koncertą — balių. Koncerto programos vedėjas yra chorvedis p. J. Stankūnas. Programą išpildys šie žymesnieji mūsų kolonijos dainininkai: baritonas Vaclovas Laurinaitis, Kazys Ambrozevičius, smuikininkas Vladas Ogzevėnas, latvis dainininkas Alfreds Lezdins, Vīla Belos choro choristės p. Niumanienė, p. Joteikaitė, p. Leitaitė, Bagdonavičiūtė ir Mokus «Vil ties» choristės p. Nizevičiūtė ir p. Savickaitė. Programa bus nepaprastai graži ir įdomi.

Koncertas balius įvyksta Liet. Namų salėje, rua Bandeirantes, 92.

Narys.

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOS POSĖDIS

Praeitą antradienį rugsėjo 1 d. L. Nauneso, rua Bandeirantes, 92 įvyko Liet. S-gos Brazilijoje posėdis. Posėdyje buvo svarstyta keletas svarbesnių klausimų. Nutarta, kad S-gos v-bos nariai kiekvieną penktadienį susirinks eiliniams s-gos reikalams apsvaistinti ir sutvarkyti visus reikalus. Vienbalsiai priimtas nutarimas, kad visi liet. mokyklų tėvų komitetai veiktų Lietuvos prad. mokyklų ir globos įstatymų ribose. Mokinių tėvai faktinai globojantieji savo vaikus negali tos globos nei teisių būti tėvų komitetų nariais perleisti kitiems.

S-gos finansiniams reikalams pagerinti nutarta surengti vienoje — kitose mokyklos salėje vakarą. Posėdis baigė 9 vakaro.

Rep.

NEVELKITE KITŲ Į GINCUS.

Praeitam «Liet. Aido Brazil.» numerį kažkoks Vainubutas nekorektiškai puolė Liet. Namus ir daro neva užuojautą «Grūdai». Savo straipsnyje p. Vainubutas sako, kad lietuviai neturi mamų, pirkti Vyriausybė duodanti pas kolia, o «Grūdai» ne. Savo nekorektišką puolimą ir kitimus į «Grūdų» reikalus p. Vainubutas tik kenkia pačiam kooperatyvui. Juk «Grūdų» tikslas sudurti visus lietuvius į darbą, kad įkurti lietuvių koloniją Brazilijoje. Todėl į «Grūdų» gali būti visokio nusistatymo žmonių ir jų kenksminga vienas ar kitus bereikalingai pulti. P. Vainubutas labai blogai daro, kad kažkokios neapykantos vedamas puolą kitus ir vėliau į tuščius gincus «Grūda». «Grūdų» valdyba turėtų rimčiau į dalyką žiūrėti ir apsaugoti kooperatyvą nuo įveitimo į gincus ir visokias intrigas.

Taip pat įdomu dar būtų žinoti ar «Grūdų» v-ba prašė Vyriausybės pas kolas, kaip Vainubutas rašo. Aš, kaip «Grūdų» narys apie tai dar nieko negindeju. Būtų įdomu žinoti ir apie platesnį «Grūdų» v-bos veikimą, nes net mes — nariai beveik nieko nežinome.

Vieton tuščių gincų ir intrigų verčiau dirbkime naudingą darbą.

Grūdietis.

KAIP VEIKIA TĖVAI VILA ANASTAZIJOJE.

Tenka nekartą išgirsti, kad kitose mokyklose tėvai nesutinka su vedėjais, politikuoja, barstai tarp savęs. Ačiū Dievui, Vīla Anastazijoje to nėra. Tėvai savo mokyklą myli, brangina ir visur stengiasi ją padėti. Komitetas rū-

pinasi, kad mokyklai nieko netrūktų. O reikėtų yra nemaža. Ypač visus vargina klausimas, kaip greičiau išmokėti mokyklos sklypą. Trūksta ir kai kurių reikalingų priemonių. Apie tai nekarta svarstoma, tartamasi. Vīla Anastazijoje męsta daugiau dirbti, negu kalbėti. Sakysim T. K-to pirm. p. M. Skadas apvažinėjo su aukų lapu ir surinko pinigų mokyklos lentai nupirkti. Neapsilėkta ir kiti tėvai. Štai p. J. Ma kaveckas veltui padirbo suola, laiptelius ir pataisė mokyklos keles p. S. Jo naitis jau tris kartus laikė mokyklos naudat-bufetą ir dar kartą palinkęs bufetą iš gauto peino žada nupirkti mokyklai globusą už 1800000; p. M. Kirilauskas, pamatęs, kad mokyklos varte-

H. VAGNERIS

«Lietuvio» bendradarbis.

liai išsiklibinę ir užraktas netvarkoje, tuojau imasi įrankių ir visa sutaiso. Visa tai parodo, kad tėvai gerai supranta savo mokyklos reikšmę ir reikalauja savo gražių darbų jai padėti. Ar nevertėtų ir kitiems gražius pavyzdžius pasekti?

X.

GRAŽUS MOKINIŲ VAKARAS.

Rugpjūčio mėn. 29 d. dr. V. Kurdirkos mokyklos Vedėjas su tėvų komitetu surengė mokinių vakarą. Mokiniai labai vykusiai suvaizdino 2 v. scenos vaizdelį «Tris kartos bandytas», padėk lamavo daug gražių eileraščių ir padainavo keletą vaikų dainių dainėlių. Vaidinimo pasiūrėti susirinko mokinių tėvai, Mokus rajono jaunimo ir kelieta svečių iš kitų miesto rajonų.

Vakaro pelnas paskirtas mokyklos naudai. Pasirodo, kad naujasis tėvų komitetas, kurį sudaro tik mokinių tėvai, palyginti per taip trumpą laiką gana gražiai užsirekomendavo.

Svečias.

SULILKĖ PAULISTUS.

Moka. Praeitą sekmadienį Sporto S-gos «Lithuania» šio rajono skyriaus

Gerkite Gin „Antarctica“

Vietinės gamybos, tiek geras, kaip ir užsieninis.

futbolo komandos turėjo rimtas futbolo rungtynes su gana stipriu brazilų klubu «Juvenil Paulista F. C.», kurias laimėjo labai gerais rezultatais: I komand. sulošė 5:0 Lietuvosijos naudai ir II — 3:1 paulistių naudai.

Šiose rungtynėse lithuaniečiai pasirodė ypatingai tvirti, drausmingi ir gana pasilankus alkstėje.

Koresp.

PRASIDĖJO BOKSO TRENIRUOTĖS.

Mokos «Lithuanijos» skyrius jau pradėjo bokso treniruotes, kuriomis įdomiausiai nemazs jaunų vyrų skaičius. Šiuo laiku treniruotes lanko apie 10 narių. Su laiku skaičius gali žymiai padidėti, nes norinčių yra gana daug. Treniruotėms vadovauja Lietuvos lengvojo svorio čempionas p. Draugelis.

Koresp.

CENTRO V-BOS POSĖDIS.

Šiuo pranešama Sporto S-gos «Lithuania» Centro V-bos narių žiniai, kad trečiadienį, rugsėjo mėn. 9 diena, 7 val. vakaro įvyksta Centro V-bos posėdis. Pageidaujama, kad posėdyje dalyvautų ir skyrių Valdybu pirmininkai.

Pirmininkas,

SPORTININKŲ SUSIRINKIMAS.

Rugpjūčio mėn. 26 d. Vīla Anastazijos «Lithuania» skyrius padarė sa-

vo visuotiną narių susirinkimą. Mokytojas E. Pažera laikė paskaitą apie lietuvių organizacijos reikšmę. Paskaitoje buvo iškelta nemaža gražių ir praktiškų minčių. Nariams pageidaujant išrinkta nauja valdyba iš šių narių: pirm. J. Lukošaitis, vicep. Kl. Dobilas, sekr. B. Šešilgis, iėd. S. Penčiukynas, turto gl. E. Pažera, kandidatai V. Kabalinskas ir A. Skadas. Ping pongo tvarkytoju patvirtintas Kl. Dobilas.

Senajai valdybai vadovaujant per kelis mėnesius laiko pavyko nemaža nuveikti. Įsigyta turto už 200000, padarytas vakaras, vienos futbolo rungtynės. Tikimės, kad naujoji valdyba taip pat nemaža pasidarbuos skyriaus gerovei ir lietuvių vardui kelti.

E.

Paieškojimas.

Lietuvos Konsulatas S. Pauly rua Aureliano Continho Nr. 88 paieško Kazį Juokubonį. Kas apie jį turi žinių, prašoma pranešti Konsulatui.

Lietuvos Konsulatas.

J. Stankūnas.

Mūsų Tautos menininkus prisimins.

Mes būdami lietuvių tautos dalis turime atjausti jos gyvenime visus įvykius, ar tai jie būtų malonūs ar skaudūs prisiminti.

Šiomet Lietuvoje kaip tik šventė (ir dar švės) kelių mūsų meno apšviatų liūdnas mirties sukaktuves. Mūsų kolonija būdama jaunutė, gyvendama formulavimosi periodą, nevisada gali net būtinus reikalus atlikti; todėl ir šiame dalyke, ne iš biogo valios, nuo tėvynės atsiliko — savo laikų nepaminėjome muziką: Česlovo Sasnausko 20 metų, Mikalojaus Kastonio (Gurlionio) 25 metų poeto Jono Mačiūlio — Maironio 4 metų mirties sukctis. Užmiršome ir kitų darbuotojų juodeles.

Aš, kaip S. Paulo Liet. Kolonijos meno-muzikos atstovas, turėjau tą reikalingą omenį, bet nesant galimūmū per dažnumą įvairių rengiamų spektaklių tai padaryti, dar prieš pusę metų nutariau mūsų muzikos patrijarcho Juozo Naujalis 2-ųjų metų mirties sukaktuvių datoje surengti vieną tokį didžiulį iškilmingą paminėjimą ir visus kitus ta proga prisiminti — pagerbti. J. Naujalis kaip tik ir buvo centru apie kurį sukosi visi kiti mūsų menininkai — muzikai.

J. Naujalis yra miręs 1934 m. rugsėjo 9 dieną: Šiomet yra trečiadienis. Šiokladienį žuonėms susirinkti yra labai nepatogu, tad minėtą paminėjimą padarysime sekundienį t. y. 13 d. rugsėjo.

Dabar, čia iš esės pakalbėsime apie šiuos mirusius mūsų tautos menininkus, jų gyvenimą ir nuopelnus tautai bei menui.

JUOZAS NAUJALIS.

Š. m. rugsėjo 9 dieną sueina du metai kaip mirė pirmasis mūsų tautos

JUOZAS STANKŪNAS

«Lietuvio» bendradarbis.

meno kultūringas pionierius, «mums vi, siems girdėtas, daug kam ir matytas muzikos-kompozitorius Juozas Naujalis». Jo mirties apšviatos — graži muzikos kadencija, iškilmingai einanti muzikos pasaulio procepcijoj. Jis mirė pasi-puošęs iškilmingas rūbas užsėdęs visus savo taurių meniškū darbu užtarnautus ordenus. 1934 m. rugsėjo 9 d. visi lietuviai minėjo mūsų Valstybės Prezidento 60 metų amžiaus sukaktuves. Kaune tasai paminėjimas buvo su-ruoštas vakare Valstybės Teatre su specialia meninė programa, kur ir vėliavinis J. Naujalis dalyvavo. Koncertinėje daly operos chorū giedant Valstybės Prezidentūi sukaktuvių kantatą, pagy-

venusio menininko jautri širdis nežilai-ko tos nuostabios nuotaikos ir estetinio grožio. Vienas momentas ant tiek sujaudina jo sielą, kad jis apalpst ke-dėje, o vėžant į ūgoning kelyje apledo pasaulį. Taiki mirties priešais buvo muzika. Jis jai savo jaunystės jėgas parakuoja, iš visos širdies mylijo ją, su-sivienijęs buvo su ja ir ant žalo t. pu-jos auka. Negatlingojo mirtis pakorbė

Ats. kap. J. CIUVINSKAS

«Lietuvio» bendradarbis.

mūsų muzikos tėva, pagrobė dar pajė-ginga, neišsėmtų kūribinių jėgų, nežil-riuti, kad jau turėjo 67 metus.

Juozo Naujalis gyvenimo kelias panašus kaip ir kitų muzikų. Jis gimė 1869 m. balandžio 10 d. Raudondvaryje, bažnyčios tarno — teptoriaus uer-turtingoj šeimoj. Raudondvario dvare baigė prad. mokyklą, ten pat ir pas vietinį vargonininką įėjo pirmasias muzikos žinias. Jo nepaprasti gabumai atkreipė vietos dvarininko grafo J. Tiš-kevičiaus dėmesį, šisai įstato J. Naujali į Varšuvos Konservatoriją, kuria 1889 m. baigia turėdamas vos 20 metų. Jau kitais metais vargoninkaudamas Lietu-vos provincijoj: Vabalinke, Rietseve, parašo lietuviškas mišnas. Jaunuojū muzikų susidomė Bažnyčios Vyriausybė ir pakviečia jį į Kauną. 1894 m. jį Vyskupas Paliulionis išsiunčia į Rogen-sburgo (Ratisbono) aukštąją bažnytinės muzikos mokyklą. Ją baigus J. Nau-jalis skiriamas Kauno Dvasinės Simi-narijos profesorium ir katedros Vargo-nininku. Netrukus jaunam menininkui tenka naujas laimėjimas: atitenka Varšuvos Bažnytinės muzikos konkurse — Moniškos vardo premija. Netrukus jo bažnytiniai pasklinda po visą Lietuvą, o kai kurie net patenka į Vakarų Euro-pos bažnytinės muzikos rinkinius. Jo vardas sužinomas ne tik Lietuvoj, bet ir už Lietuvos sienų.

J. Naujalis tiesioginė sriti — choras. Čia jo kūryba gausiausia. Iš bažnytinų kūrinių pažymėtina: Šv. Kazimiero, Švenč. Panelės, Šv. Leonardo, Švenč. Kristaus Žaidų garbei, mišios. (Pastarosios mišios buvo pirmą kartą iškilm-ingai į jam Tautiniam Liet. Eucharistiniam Kongrese Kaune, 1934 m. liepos 1 d. jungtinio choro pdmemonis-

trautos). Requiem dvejus mišios solui. Vio yra 15 mišiu paraišs. Nemažas skaičius respensorių ir ofertorių; jų dangels bastžymū nuostabiū grožiu, kaip «Calligaverunt», «Popule meus» ir kit. Yra ir preludijų bei fugų var-gonams, «Bažnytinis giesmynas» ir t. t.

Pasaulinės muzikos srytyj jo dar-buotė ir kūryba tik Lietuvoje žinoma. Bet užtat jis pasidarė visiems brangiu ir artimu.

1892 m. gausia pirmas J. Nauja-lis pasauliniais kūrinyis, Maironio žo-džiais: «Jau slaviškos šalys iš miego sukilo». Spaudę atgavus išėmą į pasau-lių visa eilė spausdintų dainų parti-tūros, kurios plačiai plinta po Lietuvos šalį. 1899 m. Naujalis siaptai įsteigia Dainos d-ja.

Rengia slaptus vakarus — koncer-tus, rašo jiems naujus kūrinius, užraš-nt dainas iš žuonų harmonizuoja visas dainas. Vėliaus iš Seminarijos moki-nių suorganizuoja pavyzdiną chorą, įkuria Vargoninkų dr-ja ir mokyklą, lei-džia mėnesinį žurnalą «Vargoninkas». Visi mūsų žymūs muzikai yra per Nau-jalio rankas perėję. Bendrai visas pro-vincijoj kaip bažnytinės taip pasauli-nės muzikos klestėjimas ir tobulėjimas priklausė J. Naujalis iniciatyvai.

Nors dar tais laikais stipriai švie-tė lenkų kultūra, to laiko kūryboj jau-tėsi lenkiška atmosfera, bet J. Naujalis muzikoj, Maironio poezijoj tu-rinys, nuotaika buvo pilna entuziastin-gu lietuviškumo. Nenuostabu, kad mūsų poeto tekstai rado puikaus įkūniji-mo Naujalis muzikos garsose. Nau-jalio kūrinių technika, forma: kiek «varšuviaikiškai vokiška»: jo origina-lėse melodijose kartais jaučiasi lenkiški elementai. Ča mokyklos, o greičiau lenkų užnaš Lietuvoje įtaka. Tačiau šiaip švelniai — netipiškai jaukios, nuostabiū savos, mišiškos. Jo kūry-bos paprastumas, emocijos grynumas, galima prilyginti prie Palestrinos. Dainų harmonizacijos sultingos, dainos ūpą pagaunanti.

Pasaulinės muzikos fakojje vyrau-ja trumpesni choro dalykai būtent:

Konsulato sekret.

STASYS REMEČIUS

«Lietuvio» bendradarbis.

«Jaunimo giesmė», «Lopšinė», «Mūsų dirva», «Burtai» ir kit.

Naujalis neužmiršo ir instrumen-talės muzikos. Kameriniam orkestrui yra vienas kitas veikalas. Žymiausi jo simfoniniai veikalai — Scherzo liau-dies temomis «Antai zebrių rugiuose», poema «Ruduo».

Neprisklausomos Lietuvos gyven-tinė Naujalis irgi suvaidina svarbų vaid menį. 1919 m. įsteigia Muzikos mokyklą, kuria vėliaus perėmė vyriausybė; (dabar išaugo į Vastybinę Konservato-riją). Keletą metų buvo jos Direktorium 1924 m. atdengia pirmąją Lietuvos Dainų šventę. Kylant jaunoms jėgoms

BRONIUS JUODELIS

«Lietuvio» bendradarbis ir korespon-dentas Rio Grande do Sul.

J. Naujalis užleidžia Muzikos Mokyk-los Direktoriaus vietą kitam, pats pasi-lieka tik vargonų klasės vedėju. Kiek pasišalinęs nuo visuomeninio darbo, tyliai savo bute kuria naujus veikalus. Paskutiniu laiku pradėjo labai skustis širdies negalavimu jaučies fizi-škai silpnas, bet dar buvo kauptas dva-siškų jėgų bei užsimojimų.

1933 m. balandžio 1 d. pakeitus V. Muzikos Mokyklą į Konservatoriją, Valst. Prezidentas suteikė J. Naujalis pirmąją Lietuvoje Konservatorijos pro-fesoriaus titulą.

J. Naujalis vaidino mūsų muzi-kaū apyant ir tautai bundant yra aiš-kus, reikšmingas. Mažne pusę šimtme-čio kėlė, kūrė ir pėtė dainos ir muzi-kos kultūrą Lietuvoje. Jis buvo pirmas išlavintas profesinis muzikas susipratu-sių lietuvių tarpe. Jo veikla Kaune darė nepaprastos reikšmės.

Jo švelni asmenybė išsiskė bendros pagarbos. Jis vargu yra turėjęs prieša. Mau pažiam mokintėntis Vist. Muzikos Mokykloj Kaune, per 4 metus neteko nuo jo šurkštams žodžio išgir-ti. Jis savo švelniu patarimu — pavoki-mu stebėtinaū uždegdavo mokinto sieloj ūpą studijuoti.

(b. d.)

TIK «LIETUVI» SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI

Visuomenės žiniai!.

Š. m. rugsėjo 13 d. 4 val. (punk-tualiai) po pietų. Mokos mokyklos salė je įvyks mūsų mirusių muzikų — kom-pozitorių J. Naujalis 2 mt., C. Sas-nausko 20 mt., M. K. Ciurlionio 25 mt., (ir dar kitų) mirties, sukaktuvių PAMINĖJIMAS.

Programą smulkiai paskelbsiu se-kančiam numery.

Programa bus didė ir verta paklausyti. Jeis aukščiau minėtų kom-po-zitorių kūrinius, kuriuos atliks jungti-nis mūsų choras, solistai, keli smuiki-ninkai, violončelistas ir kiti gausiai choristai—mėgėjai. ĮEJIMAS VISIEMS LAISVAS.

Kiekvienas lietuvis, ne tik dėl įdomumu, bet ir savo pareikos, jauno vedamas turi į jį paminėjimą atsilankyti, šia proga pareikšti tiems muzikos atgaituoto veteranams pagarbą ir tuo pačiu savo sielą jų dainomis atgaivinti — sustiprinti.

Tad visi lietuviai! be skirtumo partijų ir pažiūrų, renkasi į minėtą iškilmingą, pirmą mūsų kolonijoj, muzi-kų paminėjimą.

J. Stankūnas.

Mažosios Lietuvos lietuviai

Kaip žinome, Rytprūsiuose, kurių dalį sudaro Mažoji Lietuva, kairiajame Neumano šone vokiečiai paskutiniu metu vis labiau spaudžia lietuvius gyventojus, kuriems neleidžia įsistoti nei vienos lietuviškos mokyklos ir uždarė vienintelį laikraštį «Naujas Tiltės kelvis». Be to visus lietuviškus sodžių pavadinimus keičia į vokiškus. Visi lietuviai užjaučia savo brolius, vargštaučius Rytprūsiuose.

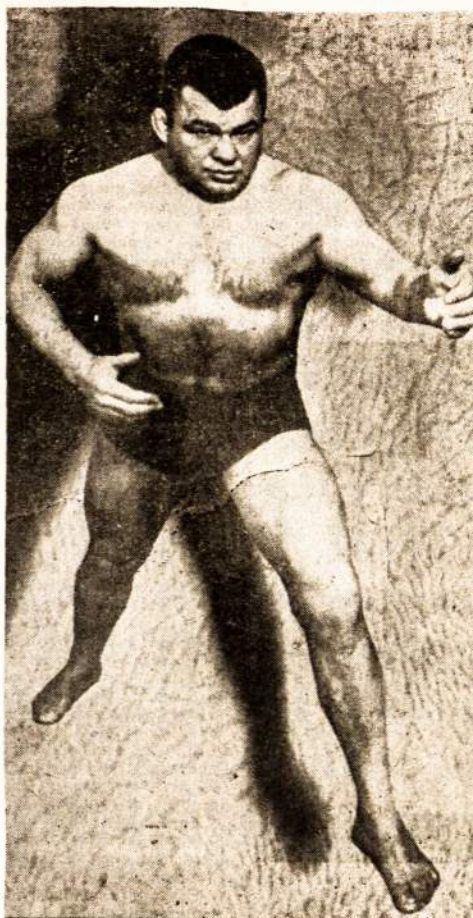
Vokiečiai prisipyrę pasauliui tikrina, kad Rytprūsiuose lietuvių niekada nebuvo ir dabar nėra, o jei kokie yra, tai tik ateiviai, kolonistai, o ne senji gyventojai. Ypačiai taip dabar tikrina Vokietijos laikraščiai.

Tačiau tie laikraščiai tvirtinamai nesuderinami su tikrovę; jai griežtai priešingi ir faktams, paremtiems pačios Vokietijos valdžios oficiališkoms statistikoms. Vokiečių mokslininkas Schwartzbach vienoje savo knygoje mini, kad tik vienos Gumbinės apylinkėje aštuonioliktame šimetyje lietuvių gyveno daugiau negu vokiečių, o Berlyne išleisti gyventojų sąrašai «Preussische Statistik» skelbia kad:

1831 m.	lietuvių buvo	— 125,440.
1839 m.	"	— 139,780.
1861 m.	"	— 139,428.
1864 m.	"	— 152,000.
1867 m.	"	— 146,800.
1890 m.	"	— 117,636.
1900 m.	"	— 106,230.
1909 m.	"	— 101,534.
1910 m.	"	— 93,933.

Po Didžiojo karo Vokietijos valdžia Rytprūsiuose surado 23,000 lietuviams. Aišku, kad žinios šališkos, nes taip ūnia negalėjo lietuvių skaičius sumažėti. Bet ir to užtenka įrodymui, kad Mažojoje Lietuvoje lietuvių yra daug, kad lietuviai gyvena savo žemėje, ir tai nuo seniausių laikų, ir niekada jie nėra buvę atėjūnais—kolonistais kaip tvirtina vokiečių laikraščiai.

Lietuvių buvimą ir nuo seniausių laikų įsilyvenimą liudija pačių lietuvių gyvenamųjų vietų (miestų, kaimų, dvarų) ir net miškų, kalnelių, upių, ežerų ir tt. lietuviški pavadinimai, kurių daugumo ir patys vokiečiai iki šiol iškreipėti ir suvokiama nepajėgė. Geldapė, Tiltė, Kiaipėda, Gumbinė, Žydkiemis ir šimtai kitų vietelių vardų, tai nepaperka nei liudininkai, kurie liudija, kad čia lietuvių žemė ir lietuviai čia gyvena nuo seniausių laikų. Jei lietuviai čia

IMTININKAS JUOZAS KOMARAS.

būtų atsidanginę kaip atėjūnai, tai jie apgyventųjų vietų vokiškus pavadinimus būtų galėję tik navaip pavadinti, bet negalėjo pavadinti savais originaliais vardais, kuriuose nebūtų vokiškumo ženklų.

— M. —

36 drambliai viename riešuto kiaute.

Dabar didžiausią Niujorko sensacija yra visų mažiausių diktų paroda, kurią surengė Niujorko gyventojas Serbenje, kuris 36 metus keliajęs po pasaulį ir surinkęs 24.000 atskirų mažų daiktelių. Mažiausių daiktų parodoje matomi daiktai, kurių kitur niekur nebūtų įmanoma matyti. Pradedant neseniai pastatyto vandens milžino «Queen Mary» riuoto dydžio modeliu, elektros lempute ryžio dydžio, radio aparatu degtukų dežutėje, radio mikrofono marškinų guzikų dydžio, foto objektyvu žirniuko dydžio ir kitais moderniškais daiktais, ten vandam ir senesnių amžių «stebūkliai»: pirščiukas, kuriame yra 20.000 atskirų buobyčių, atvirutės, kuriose surašytos visos poemos, visų mažiausia biblija pasaulyje, rokokos laukų dežutė su mažais paukšteliais, kuriuose pasieptas mechanizmas, priverčias paukščiukus giedoti, pusės centimetro ir keilolikos milimetrų ilgio cigaretes ir panašius keistenybes. Daugelis iš tų daiktų matomi tik pro padidinanąjį stiklą ir į juos žiūrėdami parodos lankytojai greit ima skustis galvos skaudėjimu. Visų didžiausia branzvėbe Serbenje parodoje yra paprastame riešute sustatytas dramblų būrys. Kiekviena atskira dramblio figūra yra tokia maža, kad mažųjų daiktų muziejaus savininkas, rodydamas į daikta, pavartoja didžiausį atsargumą. Sykį Serbenje, keliaudamas po Indiją šiuos drambliukus parodęs vienam maharadžui. Juos bežiūrint, maharadža staiga sučiudėjęs ir drambliukai nuriedėję fenei. Drambliukų būvė iš viso 36, bet trijų žemėje, kad ir kaip ieškant, nepavykė surasti. Tai charakterizuoja, kokio mažumo buvo tie drambliukai.

Valgykla ir pensionas.

Skanus pietūs ir mėnesinis pensionas. Duodami pietūs ir namus. Kainos prieinamos. Užkeikt pas

JULĖ ŠIMANAUSKIENĖ

Vila Anastacio, Rua Alvarenga Peichoto 85.

VISUR IR VISADA BŪK LIETUVIS!

O kiekvieno lietuviu — išsvilo pareiga skaityti didžiausį, įdomiausį ir pigiausį visoje Pietų Amerikoje savaitrašty «LIETUVIS».

Kaip gimė Ispanijos revoliucija

Tai buvo pusę keturių rytą. Aušo Madrido kapinių sargas pabalgė darba. Jis atsigulė, užmigo. Profektoriai nušvietė vieną kapą. Kiti buvo tamsoj nakties glūdomoj. Staiga sužibė auto ties vartais. Vienuolika žmonių išlipo. Atstatę revolverius jie pasibeldė jį kapinių sargo duris.

Žmogus sunkiai kėlėsi iš miego. — Kas ten yra? — Lavonas. Jis atidarė duris į priebutį. Nak ties tamsoje jis pastebėjo smogiamųjų būrių uniformą. — Kas čia yra? Vienas karininkas pareiškė: — Mes važiuodami ant kelio radome lavoną. Jo galvoje kulka. Pažiūrėk jį. — Tur būt bus koks panaktinis, — kažkas pasakė. — Gal būt įvyko koks politinis atentatas, murmėjo kitas.

— Kur jo dokumentai? — pakliu sė sargas. — Jų neturi. Kai saugumo policija indentifikavo jo asmenybę mes dokumentus tau tada pristatysime. Skubėjo, nekantravo. — Einam, painikt žmogų. Vieta lavonui kapinėse yra? — Jūsų įsakymu. Kai kas susijukė. Vyras sulipo į auto ir nuvažiojo rytų link. Sargas paliko vienas su numirėliu. Jis atidengė jo veidą. — Kvailybe, murmėjo jis. Tai ne panaktinio kalva. Kur jį padėt? Jis vaikščiojo aplink, klausėsi, žvalkėsi. Nieko daugiau nebuvo. tik jis ir lavonas. Čia nogali būti paprasta mirtis. Čia slepiasi kas nors daugiau. Sargas filosofuodamas grįžo atgal ir atsivėrė. Tą vakarą buvo užmuštas Jose Calvo Sotelo, buvęs ministeris, Ispanijos monarchistų vadas. Mirtis iššaukia mirtį. Ši drama taip nepasibaigė. Ji ne

pasibaigė tuo, kad susitiko kai kas gatvėje, bet dia įvyko didesnis politinis judėjimas. Ši drama uždegė kerštą ne tik kapinėse, bet visą Ispaniją šiandien jau kalba šautuvai, revolveriai. Šis kerštas apėmė visų širdis ir jausmus.

Mirusis Jose Calvo Sotelo yra to keršto kibirkštis. Tuojau atsirado ir kitas lavonas, to keršto pirmasis pasireiškimas. Jose del Castillo pirmoji auka. Madrido saugumo policijos direktijos salėje jaunas leitenantas Jose del Castillo staiga išgirdo šūvius ir kulkių žvimbimą. Tai buvo dvidešimt penkių metų amžiaus jaunas, gražus, jaunųjų smogikų vadas, jaunas socialistinės miltcijos karininkas, kurį jo draugai laikė didelėlį pagarboj. Kitas leitenantas Moreno išėjo pažiūrėti kas atsitiko. Kai jį pamatė draugai paklausė: — Kodėl tu verki? Du sargybinais iššoko ant balkono. Kiti instinktyviai apsupo Moreno. — Tu turi teisybę. Kodėl mes verkiame. — Jie mus visus išžudys, kalbėjo vienas karininkas eidamas per salę.

Jie mus visus iššaudys. — A, neusimink, — atsakė kitas balsas. Trečias griežtai ir garsiai pareiškė: — Pažiūrėkim mūsų draugą Jose del Castillo, štai jis čia guli, krūtineje dešimt skylių. Argi mes jau esame pasmerkti? — Ne, leiskime toliau dalykams vykti. Tuo momentu į salę įėjo moteris su raudonų gėlių buketu. Karininkai padarė jai praėjimą ir jį padėjo kraujo spalvos gėles ant jauno mirusiojo krūtinių. Vėjas pleveno raudoną kaspiną, kurio buvo surištas buketas. Ant kaspinio karininkai perskaitė tokį užrašą: «Mūsų draugai socialistui». Savanoriai pirmyn! Pontėjos kareivinėse truputį vėliau, du karininkai tikrino sargybas. Jie sušaukė sargybinius. Karininkai pradėjo ruošti šamoksią. Ilga tylos minutė. Vėliau vienas karininkas:

Geležinės valstybių sienos.

Didysis karas sunaikino tūkstančius miestų ir kaimų, pražudė per 12 milijonų žmonių, apie 8 milijonus jaunu vyrų padarė eilgomis ir invalidais, bet žmonijos jis neatgrasino nuo naujų karų. Ir vėl valstybės ir tautos nepasitiki vienos kitomis. Kaimynai vienas į kitą žvairuoja, kalba apie praeities nuoskaudas ir iš paskutiniųjų rengiasi naujam karui. Dar niekad pasaulis neišleido apsiginklavimui tiek pinigų, kiek išleido praėjusiais metais. Dygsta naujos tvirtovės, statomi tūkstančiai naujų lėktuvų, šimtai didžiųjų karo laivų, skubiai gaminamos patrankos, tankai ir nuodingos dujos. Ryškiausias karui pasirengimo pavyzdys yra Vokietijos ir Prancūzijos pasieniuose.

Tik karui pasibaigus, prancūzai pradėjo galvoti, kaip sustiprinti savo sienas nuo Vokietijos taip, kad vokiečiai niekad daugiau nįsibrantų į jų kraštą. Nuo 1922 metų jie pradėjo stiprinti savo sienas pagal generolo Maginot (išstark Mažino) planą. Pagal visą Vokietijos pasienį, nuo Belgijos ligi Šveicarijos, prancūzai pavertė lūta tvirtove. Giliai po žemėmis iškasti milžiniški urvai, tuneliai, jų sienos ir lubos išlietos betono nuo 6 ligi 20 metrų storumo, sustiprintos sluoksniais storų geležinių balkių. Ten po žeme įreptos patalpos kariuomenei, sandėliai ginklams ir amunicijai, atskiri sandėliai maistui, ligoninės ir nuodingųjų dujų kameros. Per 1-2 kilometrų įrengti didieji sustiprinimai. Tarp jų yra mažieji. Tie fortai vienas su kitu sujungti požeminiais tuneliais, kuriais važinėja traukiniai ir automobiliai, žygiuoja pėstininkai ir gali joti raiteliai.

Visi požemiai apšviesti elektra, kuri čia pat gaminama. Įvesti vandens kanalai ir orai vėdinami mašinos, kurios mofat siurbia tyrą orą ir išpumpuoja sugedusį, iškvepiamą orą. Ant jų fortų, jau žemės paviršiuje, išmūryti geležies betono bokštai, kur stovi didžiūnės patrankos, kukkosvaizdžiai, liepsnosvaizdžiai ir minosvaizdžiai. Tie bokštai yra preskamai ir iš jų galima apšaudyti visas keturias puses. Yra mažesni pilieliniai bokštai, kurie iškyla iš po žemės, o reikalui esant, vėl nusileidžia į požemius. Tada virš jų užsidaro plieno šarvais kaustytos durys. Be to, kiekvieną akimirka gali būti paskieisti dirbtinai debesyms, tam tikros dujos, kurios uždengia tvirtoves nuo priešo lėktuvų akių. Aplink tuos sustiprinimus apsidinti medžiai ir krūmai. Vietomis stovi maži nameliai, gražiai dalytos tvoros. Iš tolo niekas negali pa-

stebėti, kad čia tvirtovės. Net ir vaikščiodamas ant tų sustiprinimų negali matyti jų. Nes jie paslėpti, bet kiekviena akimirka gali iškilti iš po žemės ir sėti mirčių ir išaukinimų. Ten esan-

sustiprinta, kad nei dieną nei naktį per ją negalėtų pralįsti ne tik ginkluoti žmonės, bet nei pelė, nei paukštis perskristi.

Bet dabar ir vokiečiai jau stato tokią pat sustiprinimų liniją pagal prancūzų sieną. Ir jie po žeme kasa tunelius, stato fortus, įrengia patalpas

stiprino per 15 metų. Jų sustiprinimai ir tvirtovės tokie pat, kaip prancūzų. Viskas iš geležies, plieno, betono. Viskas giliai po žemėmis. Jei kuris sustiprinimas būtų priešių įveiktas, jis tuojau būtų užlietas vandeniu. Savo sienos sustiprinimui belgai išleido apie 20 milijonų aukso frankų. O dabar, kada vokiečiai pradėjo stiprinti savo sienas, belgai vėl naujina savo tvirtoves, dar geriau ją apinkluoja.

Panaši geležinė siena yra Toltmuose Rytuose, sovietų Rusijoje. Čia Rusai padarė sustiprinimus pagal visą Didžiojo vandenyno pakraštį, nuo Sa. chajino ligi Vladivostoko. Taip pat sustiprinta siena pagal japonų valdomą Korėjos pusiasalį, pagal Mandčingą ir Mongolijos sienas. Amerikiečiai karą žinovai skeibin, kad rusų tvirtovių linija Toltmuose Rytuose esanti 1.200 kilometrų ilguma. Sustiprinimai esą padaryti be pertrūkio, vienas su kitu sujungti, o per 7 kilometrus pastatytos milžiniškos požeminės tvirtovės. Kiekvienas krūmas, upių krantai, kaimeliai ir miškai paversti tvirtovėmis. Tame ruože pastatyta 2.000 armatų ir apie 4.000 kukkosvaizdžių. Požeminuose įrengtos patalpos 1.500 lėktuvams. Už pirmosios linijos dar esančios kitos dvi sustiprinimų linijos. Bendrai visa siena nuo Japonijos pusės paversta galinėjusia požemine tvirtove.

Anglija savo krantus taip pat sustiprinti moderniškais tvirtovėmis. Tą patį padarė Amerika, sustiprinama Kolumbo vandenyno pakraustes, nes bijosi Japonijos puolimo. Visos salos, esančios Ruminijame vandenynė paverstos tvirtovėmis. Stipriausia vieta pasaulyje laikoma Borneo sala, kur yra didžiausia anglų laivyno tvirtovė Singapuras. Ten ir po vandeniu įrengti sustiprinimai. Taigi, visi pasaulio galiūnai apsitverė vienas nuo kito geležinėmis sienomis. Bet tuo pačiu metu visi laukia, kas pirmas puls, kas pradės karą, kas su kuo eis ir prieš ką. Pereitį savaitę jūrai pradėjo stiprinti Dardanėlių sąsiaurį, kur po karo jų tvirtovės buvo sunaikintos. O Dardanėlių tvirtovės yra vienos svarbiausių pasaulio, nes jos užstoja kelį laivams iš Viduržemio į Juodąsias jūras.

• • •

POETAS VINCAS ATKOČAITIS — GYJIS

Buvęs «Lietuvio Brazilijoje» redaktorius. Tringamui miręs 1935 m.

šios patrankos gali apšaudyti miestus, esančius už 100 kilometrų ir toliau.

Visa eilė tos geležinės sienos vadinama Mažino linija. Kiek kaštavo tos tvirtovės pastatymas, sunku apskaičiuoti. Nes kiekvienais metais tam reikalui būdavo paskiriamas po keletą milijardų aukso frankų. Sakoma, kad jei tuos pinigus, kurie išleisti Mažino linijai, išdalintum visiems Prancūzijos gyventojams, tai dideli ir maži būtų gavę po 3.000 aukso frankų. Bet dabar prancūzai jau abejoja, ar šios tvirtovės galės atspirti vokiečiams. To dėl žada statyti dar vieną tokią liniją, greta pirmosios. Bet ir pirmoji yra taip

lėktuvams ir kariuomenai. Karo srities žinovai tvirtina, kad vokiečių fortų linijos būnačios dar stipresnės už prancūzų. Čia patalpintos armotos galėsiančios šaudyti ligi 200 kilometrų tolimo ir pasiekiančios Paryžių, Prancūzijos sostinę. Prie tų tvirtovių kasdieną dirba apie pusę milijono vokiečių darbininkų. Čia statomi geriausi ginklai, suverčiamas tūkstančiai tonų plieno, geležies, cemento. Sako, kad per keturis šiu metų mėnesius vokiečiai tose tvirtovėse jau pastatė tiek armatų, kiek reikėtų didžiojo karo metu visuose frontuose.

Belgija savo sieną nuo Vokietijos

— Sargai, šią naktį niekai užmušė mūsų draugą leitenantą Jose del Castillo. Tyia užslėgė vyrus, kaip karštą akmuo.
Tuojau antras karininkas:
— Savanoriai atkeršyti už Castillo, pirmyn.
Sužvangėjo pentaini ir visi vyrai žengė vieną žingsnį pirmyn.
— Gerai, mes visi einame! — užbaigė kariatakas žiūrėdamas į kitą karininką išblyskusiu veidu.
Vienuolika vyrų tą pačią naktį padarė naują mirtį.
Pontėjos kariuvinų aikštėje stovėjo sunkvežimis. Užpakaly auto, kurį valdė civilis. Da vežimui pasijudino. Jie važiuavo pro Puerte del Sol Aikštę. Naktį jie artėjo į aristokratų kvartalą, Salamanką, kur dabar visi miegojo.
Šie vežiniai, kuriuose buvo keršto savanoriai, be sustojimo važiuojo iki Coicochea namų, kur gyveno monarchistų vadas. Jie sustojo Velaskero

gatvėje.
Vienas paklausė:
— Kas čia gyvena?
— Calvo Sotelo.
— Gerai!
Čia buvo du policininkai, kurie saugojo duris. Ekspedicijos vadas jų paklausė:
— Kuriamo aukšte ponas Calvo Sotelo?
— Antrame.
— Mes esame areštuoti Calvo Sotelo — pareiškė antras karininkas.
Visi išlipo. Tuojau pasieido lipti į antrą aukštą. Jų buvo vienuolika: aštuoni smogimo sargybiniai, vienas karininkas ir du civiliai. Paskambino. Ministerio durys atsidarė.
Karininkas įėjo į prieškambarį. Ponas Calvo Sotelo turite eiti su mumis!
Vyras, kuris atidarė duris, nustebo.
— Aš jam pasakysiu.
Praėjo penkios minutės. Jis grįžo.
— Don José negali eiti. Ateikite

veliau.
— Nel!
Už durų išgirdo triukšmą.
— Mes pavartosime jėgą!
Tyia. Calvo Sotelo pasirodė. Jis buvo su pifama. Jis kalbėjo storu balsu, lėtai.
— Kur yra areštavimo įsakymas?
— Mes esame kariškiai, saugumo direkcijos agentai.
Civilis praskleidė savo paltą: jis buvo civilinės evardijos kapitonas.
Don Jose Calvo Sotelo pajuro žuvelės. Norėjo pabėgti. Jis puolė į balkoną ir šaukė durų sargams:
— Ar pripažįstate tuos vyrus karininkais?
— Taip pone, atsakė iš gatvės.
Sotelo sugrįžo į kambarį. Kreipėsi į karininką:
— Gal leisite patelefonuoti?
— Nel!
Monarchistų vadas pamažu ėjo prie telefono. Bet vienas kariškis užstojo kelią, ištraukė telefoną. Ir žiūrė-

damas į Sotelo sušuko:
— Buvo sakyta nekalbėti!
— Jeigu jau nebėra kas daryti, nū su jumis...
Jie išėjo į gatvę, atsisėdo į auto. Don José Calvo Sotelo keliavo paskutinę savo kelią.
Liepos 13 a. rytą pasklido žinia:
— Calvo Sotelo sulintas!
Po pietų tą pačią dieną:
— Calvo Sotelo nužudytas!
Visoj Ispanijoje nuskaudėjo «Calvo Sotelo negyvas!» Ir pasilėjo kraujas...

TIK «LIETUVY» PASISKELBĖS TAMSTA TURĖSI IŠ SKELBIMO NAU DA. SKELBIMU KAINOS PRIEINAMIAUSIOS.

Penkių pasaulio dalių pavadinimai.

Ar žinote anekdota astronomo, kuris rodydamas vienam neišmanėliui didelį mėnulio žemėlį, nurodęs jam mūsų naktines žvaigždes, kalnų viršūnes, lygumas ir vulkanus, padėjo virtutą ant vieno taško sakdamas: «O štai čia yra Tycho krateris». Neišmanelis žiūrėdamas nustebusiom akim į mokslininką, sušuko: «Stebuklingus daiktus mokslas suranda! Bet pasakykit, iš kur žinote kad tasai krateris panašiai vadinasi?»

Visi daiktai turi savo vardą ir jeigu aš neišmanėlio klausimas yra juokingas, tačiau nurodo į tą faktą kad mes esame pripratę daiktų pavadinimuose matyti kažką daugiau nei pa prastą, be jokios reikšmės etiketę.

Negyvyvųjų daiktų krikštis dažnai esti supamas tuo pačiu iškilmingumu kaip ir žmogiškų būtybių, ir niekas taip neįsivaizduoja kaip išvilkinimas aiškėn vardo pradžios, kurį kasdien išardant esame pavertę nieko nereiškiančiu žodžiu.

Iš kur, pavyzdžiui, gavo pradžią Kontinentų vardai? Ligi šiol buvo manoma kad vardas «Europa» yra kilęs iš fonikiščių žodžio «ereb» graikiško iš kreipimo, kuris reiškia žemę kur sėdasi saulė. Mokslininkas Philipp įrodė šios teorijos klaidą. Jo išvedžiojimu Europa nebuvo pavadinamas graikams visiškai nežinomo kontinento, bet paprastas pavadinimas vienos Trakijos dalies. Yra daugybė graikų literatūroje pavyzdžių kur kalbama apie Europos žemę, kaip Makedonijos provinciją. Ne rodota pav., kalba apie persų karalių kuris ruošiasi nuvesti savo kariuomenę į Graikiją, perėjęs Europos žemę.

Kai buvo geriau pažintos sritys esančios šiaurėje, iš pradžių duotas pavadinimas vienai sričiai, buvo pritaikintas naujoms žemėms. Taip konstantino laikais Europos vardu buvo vadinamos visos Bizancijų supustos provincijos. Vėliau tas pats vardas buvo pritaikintas visam kontinentui pavadinimui.

Kai dėl Azijos, taip pat reikia kreiptis į graikiškus šaltinius. Homeras mini Asis baltas ir Herodotas Jonėnų kolonijų pavadinimą priskiria Indijai vadui Asias. Vėliau tas pat vardas pataravo pavadinimui visam kontinentui.

JERONIMAS VALAITIS
«Šviesos» b-vės įkūrėjas.

Kai dėl Afrikos, tai senais laikais šis kontinentas arba tikriau sakant iaurinė jo dalis, kuri buvo vienintelė uo metu žinoma, buvo vadinamas Libija, nuo jo gyvenusių libiečių pavadi-

nimo. Užkariavę Kartageną, romėnai užvaldė ir pakraščius ir pavadino «Afrika» nuo vardo ten gyvenusios Afrik tautelės. Ilgą laiką buvo vartojami du vardai, Libija ir Afrika, ligi romėnams kaskart užkariaujant vis daugiau sričių pirmasis vardas pradėjo nykti ir nustojo būti vartojamas. Šiandien Libijos vardu yra vadinama italų kolonija Afrikoje.

KONSULAS P. GAUCYS
«Lietuvio» bendradarbis.

Yra žinoma, kad Amerikos kontinento pavadinimas yra surištas su italų tyrinėtoju Amerigo Vespucci vardu.

Australija gavo savo vardą nuo žodžio «Terra Australis». Šitas terminas atsirado iš įdomios geografinės teorijos Ptolomėjaus laikais. Savo pasaulio žemėlapyje Ptolomėjus nupiešė Afriką ir Aziją kaip vieną kontinentą ir jo pietų rubežius pažymėjo linija, kuri jungė Indostaną su tuo, ką mes dabar vadiname Somalija. Menamas žemes gulinčias į pietus šios linijos jis pavadino «terra australis» (pietų žemė). Ir buvo tvirtai tikima kad turys egzistuoti pietų kontinentas, nes kitaip, geografinių matymų, be šio kontinento negalėtų žemė išlaikyti savo lygsvaros.

Septynioliktam šimtmečiui portugalų ir holandų jurininkai surado šią pietų žemę. 1644 m. Tasman atrado žemę esančią dar labiau į pietus nuo Tasmunijos salos. Norėdami įamžinti atmintiną senų geografinių teorijų, mokslininkai naujai atrastai žemei paliko Australijos vardą.

Stebėtojas.

DIDELĮ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSI SAVO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS LIETUVOJE IR KITUR, JEI UŽSAKYSI JIEMS „LIETUVI“ 1936 METAMS.

Spaudos Draugija „Šviesa“

Spaudos draugija «Šviesa» (ankčiau vadinosi b-vė «Šviesa»), kuri yra faktinis mūsų laikraščio leidėjas, susiorganizavo 1929 m. birželio 19 d. paų pagrindu. Pirmaisiais jos organizatoriais ir pajininkais buvo Kun. J. Valaitis, Dr. P. Mačiulis ir kiti. Susiorganizavusi spaudos b-vė «Šviesa» sudarė pradžiai nedidelį kapitalą ir paėmė savo žinion «Lietuvis Brazilijoj» leidimą, kurio iki tam laikui buvo

tarė b-vę perorganizuoti. Buvo priimti nauji įstatai ir «Šviesa» pavadinta ne spaudos b-vė, bet spaudos d-ja. Tais pačiais metais «Šviesos» d-jos nutarimu buvo sutrumpintas ir jos leidžiamas laikraščio vardas iš «Lietuvis Brazilijoj» į «Lietuvis».

«Šviesai» finansiniai sustiprėjus ir žymiai padidėjus laikraščio prenumeratorių skaičiui, laikraštis buvo pradetas vėl leisti 8 puslapių (nuo 1933 m. įabaigos), koks po šiai dienai eina.

Po keleto metų darbo ir trino «Šviesos» d-ja ne tik išlygino jai padarytus nuostolius, bet išaugo ir gerokai sustiprėjo. Jos turtais dabartinio metu vertinamas virš 10.000 mlireių. Jos leidžiamas laikraštis nuolat tobulinamas ir gerinamas. Dabar svarbiausiu d-jos rūpeiniu yra savo spaustuves įsistatymas. Jei su laiku pavyks ir savo spaustuvgę įsigyti, tada «Lietuvis» dar patobulės ir padidės.

Spaudos d-ja «Šviesa», kaip neaktyvi organizacija savo ypatingo veikimo nerodo ir negali rodyti, nes jos tikslas tik leisti lietuviškus laikraščius, žurnalus, knygas ir jas platinti. Tuo tarpu d-ja leidžia savaitraštį «Lietuvį» ir greitai laiku išleis mirusio poeto V. Atkočiūčio raštų knygą.

«Šviesos» d-jos pajininkais – darbiais dabar yra: «Liet. S-ga Brazilijoj», visos 4 lietuvių mokyklos, Sporto s-ga «Lithuania», Liet. Moterų d-ja, kun. J. Valaitis, Dr. P. Mačiulis, J. Gauriljus, St. Miškėnis, L. Gaigalas, C. Beividienė, J. Dymša, V. Eldrigevičius, St. Vancėvičius, L. K. Bendruomenė, E. Pačera, A. Majus, J. Čiuryškas. Iš jų kaikiurie nariai turi net po keletą pajų.

Narys

JUSTAS PALECKIS

«Lietuvio» bendradarbis Lietuvoje vienas žymiausių Lietuvos žurnalistų.

RESTORANAS IR VALGYKLA.

Skanūs valgiai ir mandagus patarnavimas. Mėnesinis pensjonas. Pietūs ir vakarienės už 1\$700 tik pas

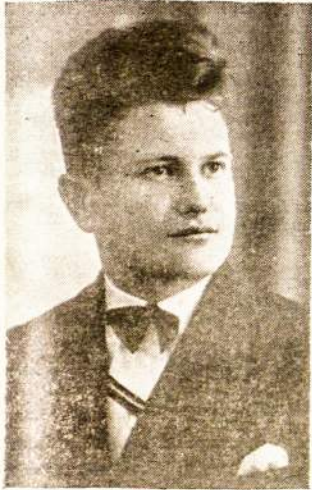
POVILĄ ROMANOVĄ

Rua José Paulino, 151, (Bom Retiro) São Paulo.

išėjo 22 numeriai. Pirmieji «Lietuvis Brazilijoj» leidėjai buvo pridarė 2000\$000 skolų, kurias turėjo padengti b-vė «Šviesa».

Paėmus laikraštį «Šviesai» jis buvo įstatytas į normalias vėžes ir visą laiką laikėsi vienos lietuviškos linijos, netar naudams atskiru partijų, grupių ar asmenų interesams. Vėliau į «Šviesos» b-vę nariais įstoję nemažas skaičius žymiausių lietuvių kolonijos darbuotojų, jos kapitalas padidėjo ir jau 1930 m. «Lietuvis Brazilijoj» ėjo 8 puslapių didumo. Tik tu pačių metų spalio mėnesio 24 d. kada keliolika mūsų kolonijos tamsių gaivalų, pasinaudodami vietos suirutu, vandališkai užpuolė «Lietuvis Brazilijoj» redakciją, išbarstė raides, sudegino kompleksus, sunaikino kompleksus, sunaikino bei išplėšė beveik visą «Šviesos» turta, b-vė atsiderė labai sunkioje padėtyje. Vėl iš naujo teko rinkti pajus, pirkti naujas raides ir kitokį sunaikintą turta. Nuostolių b-vei buvo padaryta apie 7000 mlireių. Nežiūrint ištikto smūgio, deka kun. Valaitis, Dr. P. Mačiulis, J. Gauriljus, L. Gaigalo bei kitų aktingųjų b-vės narių, kurie nesigalėjo nei jėgų, nei energijos, nei darbo, b-vės leidžiamas «Lietuvis Brazilijoj» nesustojė ir ėjo normaliai toliau. Laikraščio skaitytojų skaičius smarkiai augo ir, tuo pačiu laikraštis stiprėjo.

1934 m. sausio mėn. suėjo 5 metams nuo «Lietuvis Brazilijoj» išleidimo, «Šviesos» b-vė išleido jubiliejinį šio laikraščio numerį ir ta proga surengė vakarą, per kurį buvo suvaidinta drama iš spaudos draudimo laiku «Šventadarbiai». Tais pačiais metais, į b-vę įstoję keletas naujų pajininkų. Visuotinas pajininkų susirinkimas nu

STUDENTAS MOTIEJUS RUSECKAS
«Lietuvio» bendradarbis Lietuvoje.

BRONIUS ŠUKEVIČIUS
Vyr. «Lietuvio» raidžių rinkėjas.

KAZYS BRATKAUSKAS
«Lietuvio» bendradarbis

JUOZAS VASILIAUSKAS
«Lietuvio» bendradarbis—sport koresp

Inku turtu savininkės paslaptinga mirtis.

«Paris Soirs» rašo apie dramatišką įvykį, kuris susijęs su senųjų inkų valdovų turtais, kurie, kaip manoma, dar tebėtuno pasiepti Peru valstybėje. Prieš keleta metų į Kuzco miestą Peru valstyboje atvykęs kažkoks Mišelis Kajoso su savo nepaprastai gražia žmona Emilija.

Tai buvusi keista pora su tamsiu praetim ir neslėgtis atetities planais. Kojoso žnuomaves didelį, bet pusiau apgruvusį namą ir ten su savo žmona išgyvenę keletą savaičių visai vieni. Bet su laiku jiems susiradęs pažįstamas, antikvaras Burne, žmogus su nuotikine praetim. Burne Kajoso ir jo žmonai papasakoja keistu dalyku: senųjų inkų senos dievo šventovės griuvėsiuose gyvenę kažkoks žmogus, kuris žinąs, kur yra inkų brangenybės. Bet jis gans labai blauros kupris, kuris esąs dar blauresnis nuo kai kurių atocražių ligų. Ap link jį nuolat suką naujų ir visokiu vabzdžių būriai, nors šis žmogus, galbūt, esąs turtingusias žmogus pasaulyje. Sprendžiant pakal išvaizda, kylanči mirtis, kad šis kupris esąs kaip gyvalys, o iš tikrųjų jis esąs gana gudrus.

Kai Burne baigęs savo pasakojimą, pasidariusi kurti tylą.

— Bet argi žmogus iš tikro toks atbaidas, kaip jūs jį vaizduojate? — staiga susidomėjusi cražioji Emilija.

— Dar baiesnis! — sušuko Burne. Bet pats jis pasilenkė prie Kojoso ir sukūžėjo jam kažką ausin.

— Ne, ne! — suriko Kojoso nė to nenorint.

Tada žmona apsikabinusi vyrui kaklą ir ėmusi kažką vyrui kuždėti. Pagaliau jis taręs:

— Daryk, kaip nori! — ir įsileidęs išėjęs.

Kita rytą, aušrolei atstant, Emilija išvykusi į inkų šventovę. Vyras ir Burne žiūrėjo, kaip Emilija nuo jų tolinasi, o šit net neatsisukusi pamoti jiems ranka. Kai ji dingusi už pasiuikimo, Burne ir Kajoso sugrįžę atgal į savo butą ir ėmę gerti absintą, kol pagaliau užmigę.

Ištisus 6 mėnesius Emilija nesi rodžiusi, ji gyvenusi pas baisųjį kurtį šventovės griuvėsiuose. Kai kas pasakoje,

kad ją matę prisiglaudusią prie plaukuotos kuprio kratinės, o tas, džiugdamasis laime, švilpavęs kažkokią melodiją.

Naujas nuotikis šiame keistame buvęs Emilijos vyro Kojoso mirtis. Jį radusi tarnaitė indijonė ryto metų su kilpa ant kaklo — jia buvęs pasmaugtas.

Policija tuoj suėmusi jo draugą Burnę, bet greit jį vėl paleidusi. Paskiau suėmusi šventovės griuvėsių kuprij. Nors įrodymai prieš jį buvę labai silpnai, bet policija vis dėlto turėjusi surasti kaltininką.

Brolis svarbiausia liudininke buvusi Emilija. Ji laikijusi labai išmintinga: nepasakiusi nieko nįskaus, bet davusi suprasti, kad kaltinamasis tikrai yra kaltas.

— Ji meluoja! — sušukęs kaltinamas. — Ji pati nužudė savo vyrą. Tiesa, aš myliu šią moterį ir prisipaįstau, kad dėl jos aš jus, ponai teisėjai ir prisiekusieji, visus išužudėčiau, kad tik iš jos susilaukčiau bent vieno būcinto. Vis dėlto Kajoso aš nenužudžiau. Kai Emilija atvyko pas mane, iš pradžių aš pasitikėjau. Aš žinojau, kad ji atvyko pas mane, kad išviliotų iš manęs paslaptį, kur yra inkų brangenybės. Aš žinau, kur jos paslėpto, bet jūs jį niekada nežinosit. Bet pagaliau aš patikėjau jos meile. Bet norėjau rimtesnių įrodymų ir todėl jai tariau: «Emilija, aš tikėsiu, kad tu mane myli, jei nužudysi savo vyrą». Ir ji tai padarė. Ir ji tai sužinojo, ką norėjo sužinoti.

Po tokio pranešimo buvo suimta ir Emilija, bet jos nepaprastas grožis jai netrukus atidaręs kalėjimo durris. Gražuolė iš kalėjimo buvusi paleista kelias dienas prieš kuprijai įvygdant mirties bausmę.

Nuo to laiko Emilija pradėjusi naudotis gyvenimu. Ji visur buvusi žinoma kaip milijardierė.

Ji apvažiavusi Pietų Amerikos miestais ir visus gyvenusi labai ištaigingai. Ar iš tikro ji padariusi inkų aukšą ir brangakmenius? Kuzco įstaiigos tuo esančios išitikinusios. Kadangi ji niekur nesijautusi saugiai, todėl ją nuolat lydėję trys ginkluoti sargybiniai. Kartais ji net vidurnaktį išbėgdavusi

viešbučio, paniškos baimės pagauta.

Meilei ji pasidariusi visiškai neįautri. Neseniai prie Rio de Žaneiro viešbučio «Kopacabana» naktį sustojęs puikus limuzinas. Šoferis, apsirengęs baltais rūbais, atidaręs mašinos dureles. Iš automobilio išlipusi motris nepaprasto grožio, kaip pasaka. Paskui ją ėjęs vyras, kuris taipogi išlipęs iš to paties automobilio.

— Kokia graži naktis! — tarusi jam gražuole.

Bet staiga pasigirdęs šūvis... vienas, du, trys... Iš viso aštuoni šūviai. Gražuolė sukniubus žemėje. Tai buvusi Emilija. Kas ją nužudė, esą nesišku. Galbūt inkų šventikai, kurių dar esą Pietų Amerikeje, o kal brangenybių vagys. Bet drauge su Emilija žuvusi ir inkų brangenybių paslaptis. Burne savo kambaryje rastas pasikores.

L. Ž.

Kraštas, kur gaidžiai negali giedoti prieš 5 val. ryto

Anglų spauda plačiai rašo apie Olandiją ir ja charakterizuoja kaip labai kietų papročių šali. Ramybės, tvarkos, gero ešesio reikalu vien policija išleidusi 400 paređvnyų. Amsterdamo šini pykdami pareškia, kad Amsterdamo esą uždrausta viskas išskyrus tai, kas nesuaprantamu būdu leista. Kai kuriuose apskrityuose papročiai tokie griežti, kad, kino teatruose moterys turi sėdėti vienoje salės pusėje, o vyrai — kitoje. Pajūrvyje žmonės gali maudytis drauge, bet išbridę į krantą, vyrui turj eiti sau, moterys sau: į atekirus plažus. Olandijoje baudžiama ir už kelkimasi ir už «etipresnj» posakį. Ir girtuokliams Olandijoje labai bloga. Be to, olandai laiko didele nuodėme mesti šalin sudžiūvusią duoną. Todel duonos krautuvis iš ryto šviežios duonos neparduoda, nors iškepa nakties metu. Mat, visi turi iš ryto suvalgyti seną duoną, o tik apie 10 val. dieną gali gauti šviežios. Niekur kitur pasaulyje taip nekovojama su triukšmu, kaip Olandijoje. Policija, kaip triukšmąduosius, baudžia ir karsiakabių savininkus. Tylusis susisiekimas Olandijoje vyksta

ištisus metus. Tylus įstatymus turi gerbti ir gyviai. Pav. gaidys neturi teisės giedoti prieš ryto 5 valandą Toks gaidys, kuris gieda anksčiau, turi būti nubaustas ir papiautas. Ir šu nes neturi teisės atvirai loti, kad kitiems netrukdytų miegoti. Dažnai už panašius gyvulių nusikaltymus nubaudžiami jų savininkai.

Teatre slepiasi nuo karsčiu.

«Ber. Tageblatt» praneša, kad šią vasarą naujorkiečių mėgiamiausia vieta esąs kažkos teatras, kur tame, dėka moderniškos ventilacijos, temperatūra niekada nepakylanti sukičia, kaip 17° C. Šiame teatre ventilatoriai veikia be triukšmo, o specialūs filtrai dirba tam, kad oras būtų pakankamai vėsus. Naujorkiečiai, ieškodami prieglaudos nuo karčių, bėgą į šį teatrą, į jo salę, visiškai nekorepdami dėmesio, koka tam teatre repertuaras.

Dirbtini pirštu nagai.

Staingasis pasaulis netrukus turės progos išbandyti naują madą. Australijos inžinierius Sidnejuje neseniai šū tam tikros medžiagos pagamins dirbtinius pirštu nagos. Jo išradimas jau esąs patentuotas ir greit pasirodys visoje Europoje. Chemikui pavykė pagaminti tokią medžiagą, kuri panaši į celuloidą, bet nedega. Šie dirbtiniai nagai, įvairiomis spalvomis poliruoti, bus prikljuojami viršum normalių nagų.

SKUBIAI REIKALINGA mergaitė, arba moteris į divonų audimo dirbtuvę kuri turėtų praktiką austi rankomis. Kreiptis: rua Jaguaribė Nr. 166.

L. GAIGALAS.

Trumpa mūsų spaudos apžvalga.

Žodį spauda galime suprasti siauresne ir platesne prasme. Platesne prasme žodis spauda apima visa tai, kas tik yra spausdinta: laikraščiai, žurnalai, knygos, brošiūros, plakatai, įvairūs atsišaukimai ir t. p. Siauresne prasme, tai laikraščiai, žurnalai ir kiti periodiniai leidiniai.

Kaip vienos, taip ir kitos rūšies spauda šių dienų žmonių gyvenime vaidina svarbesnį vaidmenį už visas kitas priemones, naudojamas žmonių kultūros pažangai ugdyti. Spauda yra žmonių valdovė, mokytoja, jos kultūros ugdytoja, jos gyvenimo atvaizdas. Žmonija, kol neturėjo spaudos, per kelis ar keliolika tūkstančių metų, nebuvo pa-

dos dėka lietuvių tauta, šimtmečius vergaudama svetimiems, išlaikė savo gyvybę, jos dėka iškovojom sau laisvę šaliai ne priklausomybę ir tik jos dėka mes šiandien galime didžiuotis prisiviję tuos kultūringus kaimynus, nuo kurių taip toli buvome atsilikę.

Lietuvoje ir kitose senesnėse lietuvių kolonijose mūsų tautiečiai spaudos reikšmę suprato ir tinkamai ją įvertina.

Dabar nors trumpai žvilgtelėkim į tai, kiek mes Brazilijos Lietuviai suprantame spaudos reikšmę, kaip mes ją vertiname ir kas yra ta mūsų spauda?

Mūsų kolonijos spauda, taip kaip ir pati kolonija, yra dar visai jaunutė ir į ją kol kas galime žiūrėti siauresne žodžio „spauda“ prasme, nes be keleto laikraščių, bei žurnalų ir vieno kito brošūrinio pavydo o leidinio, mes nieko daugiau ir neturėjome. Pirmieji spausdinti leidiniai mūsų kolonijoje pasirodė tik 1927 m., nors spausdinto žodžio reikalingumas buvo jaučiamas ir kiek seniau. Dar nuo 1924 m. mūsų išeiviai atvykę čia į svetimą nežinomą kraštą buvo reikalingi informacijai, patarimų ir t. p. Tačiau tai spragai užtyginti pradžioje nebuvo kam. Tik jau apie 1926-7 metus, kada šiektais ar tokiais sumetimais atvykus vienas kitam inteligentų imta rūpintis išleisti koks laikraštis.

Mok. L. MAJIENĖ
„Lietuvio“ bendradarbė.

dariusi tokios pažangos, kokią ji padarė per 4-5 šimtmečius spaudą išradus.

Spaudos reikšmę žmonių gyvenime yra labai didelė. Ir tą jos reikšmę žmonija gerai suprato, įvertino ir išmoko ta reikšminga priemonė naudotis. Šiandieną mes matome, kad daug kultūringesne ir galingesne, kaip žodžiu, taip veiksmu laikoma ta tauta bei šalis, kuri daug reikšmės pridūoda spaudai ir sugeba geriau ją naudotis.

Spaudos reikšmę suprato ir lietuvių tauta, tik žinoma kiek vėliau už tas tautas, kurios šiandieną laikomos kultūringesnėmis. Tačiau kaltės sau už tai primesti negalime, nes petę gyvenimas ir sąlygos, kuriose mūsų tautai pergyventi, ją privertė tuo atžvilgiu atsilikti nuo kitų.

Bet nors ir vėliau supratusi spaudos reikšmę, mūsų tauta nemažiau moka ją branginti, juo labiau, kad ta svarbiausi žmonių kultūros kelėja, ilgą laiką buvo draudžiama, dėl jos buvo kovota, laisvė nė vieno prarasta ir net gyvybė paaukuota. Spau-

PHOTO RADIO FILM

1/2 tuzino atviručių ir 1 padidinta 18x24 tik 12\$000. Padidiniai nuo 1\$500
Fotografijos atv. didžio nuo 5\$000 pusė tuzino. Fotografijos pasams ir dokumentams nuo 2\$000 — 1/2 tuz., retušuotos — 3\$000. Geriausias darbas mieste už mažiausiomis kainomis.

FERNANDES

Fotografais — filmotojas

Rua Lib. Badaró, 16 sobroloja, sala 1.
S. Paulo Tel. 2-108d

EDVARDAS PAŽĖRA.
„Lietuvio“ bendradarbis.

GDYNIA - P. AMERIKA

Tiesioginis susisiekimasis su Pietų Amerika

S - S PULASKI

Išplaukia iš Santos uosto spaile 19 d. į Rio, Victorią, D. Carą, Kiel — Holtenu ir Gdynią. Patogiausias važinėjimas į Lietuvą. III klasės laivakortė su kabinu tik 1:300\$000 iki Kauo. Lüksinės I, II ir III klasės.

Laivakortės parduodamos:
Rua Libero Badaró, 14 1 and. sala 33. S. Paulo.

Pirmasis lietuvių laikraštis „Brazilijos lietuvis“ K. Uckaus leidžiamas ir J. Stankaičio redaguojamas pasirodė 1927 m. liepos mėn. 2 d., kas suteikė džiaugsmo mūsų išeiviams. Tik dėja greit teko nusivilti, nes jo leidėjai iš pat pradžios paėmė tokią kryptį, kuri jokiu būdu negalėjo tarnauti visai kolonijai, ypač tai jos daliai, kuri nors apleidusi savo tėvynę, bet jautėsi, rizama su ja tautiniais lietuviybės rišiais. Laikraštis nesugebėjo suburti apie save didesnio išeivių skaičiaus ir nors nuo spalų mėn. perėmus laikraščio leidimą „Aušros“ sąjungai jo pakreipama švelninti, bet nieko negelbsti — gruodžio mėn. 3 d. pasirodo paskutinis numeris ir laikraštis užsidaro.

Sustojus eiti „Brazil. Lietuviai“ 1928 metų sausio mėn. pasirodo kitas savaitraštis „Pietų Amerikos Lietuvis“, kuris nors pradžioje leidžiamas ir redaguojamas tų pačių asmenų, kurie pabaigoje leido ir „Braz. Liet.“ tačiau

ANTANAS MAJUS
„Lietuvio“ bendradarbis.

jau savo pakreipta ir turinio atrodė kiek tobulesnis. Bet vėliau ir šis pakrinka, nes ima tarnauti ne kolonijos kultūrinimui, bet kontoros „Alfa“ propagandos tikslams (ši kontora vėliau ir perima savo žinion laikraščio leidimą).

Žinant gerai, kokiais nešvariais bizniais tais laikais panašių kontorų užsiėmėta, galima suprasti, kad ir kontor. „Alfa“ leidžiamas laikraštis negalėjo ilgai išlaikyti, nes neteko žmonių simpatijos ir skaitytojų.

Laikraščio užsidarymą pagreitino dar ir tas, kad „Aušros“ sąjungai sumukus, susitvėręs „Susivienijimas Lietuvių Brazilijoje“ išleido 1928 m. pabaigoje savaitraštį „Garsas“, „Pietų Am. Lietuvis“ susilukvidavo kartu su savo leidėju „Alfa“ 1929 m. liepos mėn.

Susiv. Lietuvių Braz. leidžiamas „Garsas“ iš pat pradžios paėmė griežtesnę liniją į pabaigą nukreipdamas net iki komunistinės ideologijos. Sta-

me laikraštelyje be šmeižtų, nekultūringos kritikos beverčių sencasijų, daugiau nieko nebuvo. Jis nedėjo pastangų jauną koloniją auklėti, kultūrinti, svarstyti aktualiiausius jo gyvenimo klausimus, bet ją kiršino nustatynėdamas prieš tuos kurie troško vienybės. Šio laikraščio pasėta tarpusavio nesantaikos sėkla, jaučiama mūsų kolonijoje ir dabar. Pagaliau šis laikraštis tiek pakripo į kairę, kad vietos valdžios organų, kartu su jį leidusių „Susiv. Liet. Braz.“ tapo uždarytu ir jo visas turtas konfiskuotas.

(b. d.)

Pranešimai

ŠACHMATU IR ŠAŠKIŲ TURNYRAS.

Sao Paulo Lietuvių Klubas ruošia šachmatų ir šaškių turnyrą. Norintieji lošime dalyvauti privalo užsirašyti Klubo patalpoje, rua Bandeirantes, 92 iki 8 m. rugsėjo 8 d. Laimėjusiems skiriamos premijos.

Valdyba.

LIETUVIŲ MOTERŲ D—JOS SUSIRINKIMAS

Jvyks rugsėjo 6 d. (sekmadienį), lygiai 3 val. p. p. Vytauto Didžiojo lietuvių mokyklos salėje. Bus svarstomi svarbūs klausimai. Visos narės prašomos dalyvauti.

ORGANIZACINIAI IR KORESPONDENCIJOS KURSAI

Nuo rugsėjo 15 dienos S. Paulo Lietuvių Klubas savo patalpoje, rua Bandeirantes Nr. 92 atidaro organizacinius ir korespondencijos kursus. Į kursus gali jau dabar užsirašyti visi lietuviai, kurie dirba bet kokiame organizacijoje ar šiaip domisi organizaciniu darbu ir veikimu. Kursuose bus paruošiami organizacijų ir spaudos darbininkai. Visi lietuviai kursais gali ndudotis nemokamai. Baigusiems kursams bus išduodami pažymėjimai.

Smulkesnės žinios teikiamos vietoje.

Valdyba

RIO DE JANEIRO MIESTE „LIETUVIS“ GAUNAMAS

pirkti pavieniais numeriais: „Vilnius“ S-gos patalpoje, Praça Tiradentes Nr. 46 ir ant Largo da Lapa ir Avenida Mém de Sá kampo laikraščių kioske.

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOS KNYGYNAS

Liet. Namuose, rua Bandeirantes, 92 turi apie tūkstantį įvairaus turinio lietuviškų knygų pasiekiamumui. Rekomenduojame lietuvių jaunimui ir šiaip mėgstantiems skaityti, juo kuodaugiau sia naudotis.

„LIETUVIS“

— GYVENIMO VEIDRODIS

SU 10% (nuošimčių)

įnašo visos statybos vertės neatidėliojant pradėdama statyti namus bet kokiame vietoje įgaliniam išsimokėjimui, net iki 12 metų. Susipažinkite su mūsų statybos planais ir nereikės jums mokėti nuomos už butą.

Agencia: Praça da Penha, 13. Centralinė raštinė: Statybos ir Finansų Kooperacija. Rua Benjamin Constant, Nr. 7-A 3 and. sal. 19/20.

Dr. Wladimir de Thimé

Prisieklusis Advokatas ir Vertėjas.

Vertimai įvairiausių dokumentų iš lietuvių ir kitų kalbų. Redaguojami visokie dokumentai: kontraktai, raštai, prašymai ir kt.

Visokių dokumentų išrūpinimas, kaip «caderneta de identidade e trabalho», įvairūs liūdymai, šamados ir visokių svarbių bylų vedimas.

RUA BENJAMIN CONSTANT NR. 1 sala 23 (esq. Praça da Sé) Tel. 2-6255

LEITE VIGOR

Geriausias pienas São Pauly

S. A. Fabrica de Productos Elimenticios

VIGORRua Joaquim Carlos, 174 S. Paulo
Tel. 9-2161, 9-2162, 9-2163.**„Lietuvio“ prenumera-
ta papiginta!**1936 metams „Lietuvio“ į Lietu-
rą ir užsienį kainuoja tik 15 milreisu
(6 litai), pusmečiui 8\$000 (3 litai). Į
Pietų ir Šiaurės Ameriką: metams tik
12\$000, pusmečiui 6\$000. Pasiskubin-
kit užsakyti „Lietuvį“ savo giminėms
bei draugams į Lietuvą, Argentiną,
Šiaurės Ameriką ir kitur. Suteiksit
jiems didelį džiaugsmą!
„Lietuvio“ adresas:Caixa postal 1764 S. Paulo —
Brazilija.**„LIETUVIŠ“**

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėje,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Mokoje, kampas Av. P. de Barros kioske.
- 5) Menkaičio krautuvėje S. Annoj.
- 6) Ant Largo da Sé kioske (prie laikrodžio).
- 7) Kirilausko krautuvėje, Vila Anastacioje, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“, Redakcijoje visomis dienomis.

ADVOKATAS

DR. A. F. CESARINO JUNIOR

Teikia įvairius juridinius patari-
mus lietuviams veltui. Taip pat veda
visokias bylas teismo įstaigoje. Lietu-
viai, turėdami kokių nors reikalų su
teismo ar kitomis įstaigomis, ar norėda
mi gauti nemokamai juridinių patarimų
kreipkitės pas advokata Dr. Cesarino
Junior.

Praça da Sé, 83 1º andar

Tel. 2-3885

**Už apmokamus skelbi-
mus Redakcija neatsa-
ko.****PRISIEKUSIS VERTĖJAS.**Vertėia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip **ya: kontraktus**, viso-
kius liūdijimus ir t. t.Parnuošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir
pilietybės įgijimui.**MIGUEL OCOUGNE**

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Efigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.
Sėkmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų
Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t.**Dr. Adolpho Taubkin**

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas
ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai
reikalai.Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras**A. JAZARA-SNEGE**(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos
ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5

Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.**DĖMESIO!****DĖMESIO!**Per „LIETUVIO“ Administracija Tamsta gali išsirašyti šiuos lietuvi-
kus laikraščius, išeinančius kas savaitę:

1. „DIRVA“, didelis ir įdomus Amerikos lietuvių savaitraštis, išeinan-
s Cleveland mieste. Kaina metams 12 milreisu, pusmečiui 6\$000.
2. „AMERIKOS LIETUVIS“, didelis ir įdomus laikraštis, išeinan-
s savaitę Worcester mieste. Kaina metams 12 milreisu, pusmečiui 6 milreisai.
3. „PIETŲ AMERIKOS ŽINIOS“, 12—16 pusl. savaitraštis, išeinan-
s Argentinoje. Kaina metams 10 milreisu, pusmečiui 6 milreisai.
4. „ŠVYTURYS“, Argentinios lietuvių laikraštis katalikiškos krypties.
Kaina metams 10 milreisu, pusmečiui 6 milreisai.

Visus minėtus laikraščius galima užsakyti „Lietuvio“ Administracijoje
rua Bandeirantes, 92. Pinigus siusti šiuo adresu: „Lietuvio“ caixa postal 1764
laiške pažymint, kokį laikraštį norima užsakyti.„Lietuvio“ Redakcijoje galima pirkti ir pavieniais numeriais visokių
lietuviškų laikraščių.**Laivakortės į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis**

Laivų išėjimas į Europą	
Jos. Charlotte	29. 8. 36.
Olympier	12. 9. 36.
Bagė	27. 9. 36.

Klinos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai
Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik iki 12 val.Darome pinigines perlaidas į Lietuvą
litaais per Lietuvos Banką.Perkame ir parduodame dolerius
ir kitą sietimą valiutą geriausiomis
kainomis. Šamados, Patarnavimas greit-
tas ir sąžiningas.

„Lietuvio“ 400 numerio proga

Tai graži skaidrynė iševijos spaudų, kurią pasiekė „Lietuvis“. Kaip vienas seniausių jo bendradarbių šia proga linkiu „Lietuviui“ laimingai suklausti keletas tūkstantinio numerio.

Šia proga noriu prisiminti mūsų iševijos Brazilijoj pirmąsias gyvenimo dienas. Atsimenu, atvykęs prieš devynis metus į S. Paulo, išėjau iš stoties ir atsūdiriau svetimam, nepažistamam žmonių tarpei. Žmogus jautiesi, kaip į kitą pasaulį atvykęs. Nei savų žmonių, nei savos spaudos, organizacijų, Konsolato nieko tada nebuvo. Svetimi žmonės, nosuprantama kalba, svetima žalis. Kaip tada norėtum rasti kokį nors lietuvišką laikraštį, organizaciją ar bent savo žmogų sutikti.

Dabar jau kiti laikai, kitos sąlygos. Naujai atvykę emigrantai suranda čia savo glauines pažįstamas, draugas. Turime savo spaudą, savas organizacijas, Konsulatą ir kitas bent reikalingiausias įstaigas.

Visa ką šiandien gero kolonijoj turimo pasiekta sunkiu darbu ir trisus. O ypatingai sunkius laikus teko pergyventi mūsų spaudai „Lietuvis“, kaip seniausias laikraštis (anksčiau valinosis „Lietuvia Brazilijoj“) pergyveno sunkiausius laikus. Tačiau nenulietomų redaktorių, bendradarbių ir prietelių pastangų dėka jis tapo didžiausiu, rimčiausiu ir plačiausiai skaitomu lietuvišką laikraščiu Brazilijoj.

Nors mūsų iševija sudaro daugumoje bemoksliai ir mažamoksliai žmonės, tačiau jie savo spaudą myli ir gerbia. Pirmųjų lietuvių emigrantų ir buvo vienas varbiausių tikslų išleisti lietuvišką laikraštį. Atsimenu, dar 1927 m. lietuvių susirinkimas „alėje ant rua Couto de Magalhães“ priėmė rezoliuciją išleisti lietuvišką laikraštį, kuri sulaukė didžiausios visos kolonijos pritarimo. Patys pirmieji mūsų kolonijos laikraščiai mirė patekę į blogos valios žmonių rankas. „Lietuvis“ buvo laimingas, nes aplink jį susibūrė visi žymesnieji mūsų kolonijos intelektualai, davė jam vieną tikrą lietuvišką liniją ir jis po šiai dienai eina nešdams mūsų kolonijai lietuviybės vėliavą.

Nenoriu rašyti „Lietuviui“ panaigirikių, bet turiu nuostirdiai pasakyti, kad jis buvo, yra ir tikiuosi, kad ateityje bus — geriausia, įdomiausia ir rimčiausia kolonijos laikraščiu. Nei vienas kitas mūsų kolonijos laikraštis, toli gražu, jam prilygti negali. Tai pirmuasis, vienintelis ir tikrasis mūsų kolonijos lietuviškos spaudos pionierius.

Ateityje linkėčiau „Lietuviui“ būti vadovu ir nudirbti didelį darbą šiose srityse:

1. Kolonijos vienybėje, kurios neturime.
2. Sujungime visu lietuvių inteligentų pajėgų bendram darbui.
3. Suburime lietuvių jaunimo į vieną didelę ir stiprią jaunimo organizaciją.
4. Mūsų kolonijos mūzikejaus įkūrime.

5. Lietuviškų ekonominių pajėgų suburime.

6. Lietuvių kolonizacijos steigime.

7. Lietuviškos spaudos išplėtime ir išugdytve.

8. Lietuvių kolonijos dešimtmečio (1937 m.) paminėjime.

„Lietuvis“ buvo ir yra mūsų kolonijos gyvenimo veidrodžiu, kuriame atspindėjo visi mūsų darbai ir veikimas. Beabejo, jis tuo tikru veidrodžiu liks ir toliau. Jis proga dar linkiu Jubiliatui, jo redaktoriui ir visiems bendradarbiams ir toliau nelstamai dirbti ir eiti tikru lietuvišku keliu, siekiant mūsų kolonijai, tautai ir tėvynei Lietuvai geresnės ateities.

Juozas Januškis

Naujos Knygos.

ATSIUSTA PAMINĖTI NAUJI „SAKALO“ LEIDINIAI

Liūnė Jonušyte, VAŽIOJAM. Juonistoriški fejetonai. Sakalas. 192 pusl. Kaina Lt. 2,—. Ši autorė mūsų skaitytojams yra jau pažįstama iš jos pirmo rinkinto „ant ko ir pasirašau“, kuris pernai v. sarą turėjo didelį pasisekimą. Autorė tikrai gabi fejetonystė ir šiame naujame fejetonų rinkinyje labai gyvai, įdomiai ir juonistoriška pešia mūsų kasdieninį gyvenimą ir visuo menines ydas.

Kaz. Papeckio redag. DU VAKDAI GRANITE. Poezijos antologija apie Darių ir Girėną. Įvado žodį parašė Liudas Gira. Sakalas. 64 pusl. Kaina Lt. 1,50. Džiausis mūsų karžygių žygis ir jų tragiškoji mirtis sulaukė atbalsio ir mūsų grožinėje literatūroje, ypač poezijoje, kuri yra jau triušiausia tau, kuo tauta gyvena, džiaugiasi ir kuo gedi. Sakalas ir išleido šią poezijos antologiją, kad visuomenė galėtų drauge su mūsų poetais pajusti tą skaudžią mūsų tautos tragediją.

Liudas Dovydenas, KELIONĖS Į PIEVAS. Novelės jaunimui. Švietimo Ministerijos pripažinta tinkama visų mokyklų knygynams. Labai originali ir gražiai iliustravo T. Kulakauskai. Autorius labai gyvai atvaizduoja vaikių džiaugsmus ir nuotykius pievose ir miškuose.

J. Marcinkevičius, MES ATELINAM. Romanas. III t. 336 pusl. Kaina Lt. 5,50. Tai paskutinis tomas šio epochinio žymaus romano. Čia autorius tikrai talentingai atvaizdavo vokiečių okupaciją ir Lietuvos valstybės kurimosi pradžia. Tai vienas žymiausias veikalas mūsų šio meto grožinės literatūros.

Karolio Vairo vert. EZOPO PASAKOS. Liudo Girus red. Antras patvystas ir perredaguotas leidimas. Švietimo Ministerijos pripažintas puikiai visų mokyklų knygynams. Gražiai iliustruotas pirmojo leidimo ir

graf. Tottlebentaitės ilistracijomis. Galė knygos įdėtas rašinys apie patį Ezopą ir jo pasakas. 268 pusl. Kaina Lt. 3,—. Tai tikrai įsidėmėtinas leidinys pasakų literatūroje. Pasakos ne tik įdomios, bet ir tikrai pamokinančios. Tai graži dovanelė mūsų jaunimui.

Kazys Inciūra, TRYS TALISMANAI. Pasaka misterija. Originalinės operos libreto. 128 pusl. Kaina Lt. 1,50.

A. Vaičiulaitis, MŪŠI MAZOJĖ SESUO. Romanas. 164 pusl. Iliustravo M. Katiškė. Kaina Lt. 2,—. Tikrai klasiškiu ir literatūrišku stiliumi parašyti mažos mergaitės pergyvenimai ir nuotykiai. Knyga tikrai įdomi skaityti tiek vaikams tiek suaugusiems.

Karolė Pažeraite, NUSIDĖJĖLĖ. Apsaka jaunimui iš Did. Karo metų tremtinių gyvenimo. Švietimo Ministerijos pripažinta tinkama visų mokyklų knygynams. Iliustruota dail. P. Verbicko medžio raizniais. 278 pusl. Kaina Lt. 3,—. Yra tai pirmoji knyga, kurioje autorė taip vaizdžiai ir literatūriškai atvaizduoja mūsų tremtinių, ypač jaunimo Rusijoje ir vėliau sugrįžus į Lietuvą jai besikuriant.

JEI NORITE SIUSTI PINIGUS Į LIETUVĄ, tai pasinaudokite gera proga ir užeikite į Liet. Naujus, RUA BANDEIRANTES, 92. Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais. Piciau, patogia ir greičiau, kaip kitur.

Labai pigiai parduodamas naujas gramafonas.

28 rinktinės plokštelės. Tame skaidėje keletas plokštelių geriausių Lietuvos dainininkų. Teirauti „Lietuvio“ redakcijai, rus Bandeirantes, 92.

Redakcijoj yra laiškei:

V. Banaičius, J. Balčiūnui, L. Barauskui, J. Dudorenkai, K. Janulevičiui, J. Kalinai, V. Klimanskiui, A. Karpavičiui, A. Maurai, A. Pleckaitiui, P. Pipirui, A. Petkui, K. Sešeliui, S. Stasiulaičiui, P. Sukiui, S. Suobliui, S. Vasilaiškui.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išsipirkę pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

Ivairios žinios.

Lenkijos diktatorius Rydz Smigly

Maršalui Pilsudskioji mirus dabar Lenkijos faktinio diktatoriaus vietą užima generolas Rydz-Smigly, kuris dabar yra vyriausuoju Lenkijos karuomenes vadu.

Atvyksta Brazilijos ambasadorius

Laikraščiai praneša, kad Brazilijos ambasadorius Vašingtone Oswaldo Aranha vyriausybės pakviestas atvyksta į Rio de Janeiro, tur tarsi svarbiausiais užsienio politikos reikalais.

Brazilijoj pusė milijono sergančių tuberkulozu

Vietos spaudos pranešimu, visoje Brazilijoje džiūva sergančių žmonių skaičius siekias ligi pusės milijono žmonių.

Lietuvio J. Komaro imtynės

Lietuvis imtininkas J. Komaras dabar rungtis Rio de Janeiro ir S. Pauly. Imtininkas J. Komaras S. Pauly rungtis su juoda kauke ir ne kaip lietuvis Komaras, bet kaip kaukė. Reklamos dėliai J. Komaras S. Pauly dvejas rungtynes „pralaimėjo“. Imtininkas J. Komaras skaitomas pasauliniu laisvųjų imtynių čempionu. Kur jis rungtis kaip lietuvis ir kaip Komaras — nė vienų imtynių nepralaimėjo. Argentinoje J. Komaras nugalėjo visus laisvųjų imtynių čempionus ir laimėjo „La Prensa“ dienasčio aukštai dirg.

Bombarduoja Madridą

Ispanijos sukilteliai paskutinėmis dienomis pradėjo smarkiai bombarduoti Madridą. Sukiltieji lėktuvai smarkiai atakavo aerodromus ir geležinkelio stotį. Padaryta labai daug nuostolių.

Susisiekimo ministeris vyksta į Ameriką

Susisiekimo ministeris p. Marques dos Reis šioms dienoms išvyko į Ameriką, kur dalyvaus tarptautiniam elektros energijos kongresui.

Netarumai Morokoje

Morokoje, prancūzų ir ispanu kolonijose (Afrikoj) prasidėjo didelis vietinių gyventojų bėdėjimas. Morokiečiai nori išsivaduoti iš šio svetimo jungo.

Baisus vėsusas Japonijoj

Šiomis dienomis par Correia pusiausiai perėjo baisus vėsusas, kuris visiškai sugriovė kelis simtus namų ir padarė milijoninius nuostolius. Zuvo per 400 žmonių. Šitokio baisaus vėsus dar nėra buvę per paskutinius 30 metų.

Didelė Nesamonė

yra mokėti buto nuomą, kada yra visos galutybės, be jokio galvosuko, įsigyti pilnon nuosavybėn ZEMĖS SKLYPA IR BUTĄ, MOKANT TIK PO 50Š | MĖNESĮ UŽ VISKĄ (namą ir sklypą)

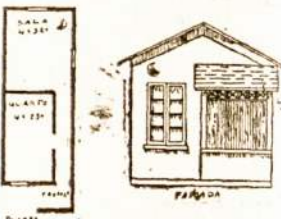
Ta galite pasiekti tiktai per FINANSŲ IR STATYBOS KOOPERACIJĄ (C. I. F.) Rua Benjamin Konstant, 7-A 3 auk. salės 19 — 20.

AGENTURA: Penha, Praça 8 de Setembro Nr 15 (Bonds - Penha) ligi linijos galo) Kalbama lietuviškai. Atidaryta kasdien, ne ir sekmadieniais.

Taip pat statome namus ir atliekame visus kitus statybos darbus bet kokių vietose, įmokant 10% visos statybos ar statybos medžiagos vertės.

Kiekvienas užinteresuotas gali gauti visas smulkias informacijas be jokių kompromisų.

Pirma, negu pirksite sklypą ar statysite namus, užeikite pas mus pasiteirauti.

D. L. K. Vytauto mokyklos T. Komitetas mokyklos salėje 1936 m. rugsėjo mėn. 6 d. mokyklos nudaui rengia

Línksma Gegužyne

GRIEŽ p. OGŽEVALIOS VEDAMAS ORKESTRAS

Gegužynė prasidės I val. po pietų ir tęsis ligi sutemų. Pamelėms ir moterims jėjimas laisvas.

Tėvų Komitetas.